

H. P. Blavatsky

**KIRKON JA
VAPAAMUURARIEN
RITUAALIEN JUURET**

H. P. Blavatsky
***Kirkon ja vapaamuurarien
rituaalien juuret***

Alkuperäisteksti

H. P. Blavatsky

*The Roots of Ritualism
in Church and Masonry*

Julkaistu aikakauslehdessä Lucifer, vol. IV,
nrot 19 ja 21, maaliskuu 1889, s. 32–44 ja
toukokuu 1889, s. 226–236

Kirja ilmestynyt 2001

Kääntänyt ja kustantanut Pirkko Carpelan

e-kirja

ISBN 978-952-67820-6-5

2014

I

Teosofeja syytetään usein ja aivan aiheettomasti epäuskosta ja jopa ateismista. Tämä on suuri erehdys, varsinkin jälkimmäinen syytös.

Suuressa seurassa, joka muodostuu monien rotujen ja kansallisuuksien jäsenistä ja jossa jokainen ihminen saa uskoa vapaasti mitä tahtoo ja seurata tai olla seuraamatta – niin kuin itse haluaa – sitä uskontoa, jonka piirissä hän on syntynyt ja kasvanut, sellaisessa seurassa on vain vähän tilaa ateismille. Epäuskoisuus taas on täysin väärä nimitys. Osoittaaksemme, kuinka mieletön tuollainen väite on, meidän tarvitsee vain pyytää panettelihoitamme näyttämään, missä on koko sivistyneessä maailmassa sellainen henkilö, jota *ei* joku toiseen uskontokuntaan kuuluva pitäisi ”väärauskoisena”. On yhdentekevää, liikutaanko arvossa pidetyissä ja oikeaoppisissa piireissä tai niin sanotuissa toisuskoisissa seuroissa. Kaikkialla syytetään toisia samasta asiasta äänettömästi jollei avoimesti; kyseessä on jonkinlainen ajatusmaailman sulkapallo, joka lentää edestakaisin osuen toinen toisensa päähän hiljaa ja sopuisasti. Tosiasiassa ei siis kukaan teosofi enempää kuin ei-teosofikaan voi olla väärauskoinen; vaikka toisaalta ei ole ketään ihmisolentoa, joka ei olisi väärauskoinen jonkun lahkolaisen mielestä. Mitä ateismia koskevaan syytökseen tulee, se on ihan toinen kysymys.

Mitä *ateismi* sitten on, me kysymme ihan ensiksi? Onko se sitä, ettei usko minkään Jumalan tai jumalien olemassaoloon, vaan kieltää kaiken sellaisen? Vai onko se vain sitä, ettei tahdo hyväksyä persoonallista jumalaa niin kuin R. Hall on määritellyt sen innostuneesti. Hän selittää, että ateismi on ”julma ajatusjärjestelmä”, koska ”se ei jätä mitään *yläpuolellemme* (?) herättämään pelkoa ja kunnioitusta eikä mitään ympärillemme herättämään hellyyttä”(1). Jos edellinen kohta pitää paikkansa, silloin useimmat jäsenistämme – suuret joukot Intiassa, Burmassa ja muualla – esittäisivät vastalauseen, sillä he uskovat jumaliin ja yliluonnollisiin olentoihin kunnioittaen suuresti joitakin niistä. Ja joukko länsimaalaisia teosofeja tunnustaisi täydellisen uskonsa henkiin, joko

maallisiin tai planetaarisiin, haamuihin tai enkeleihin. Monet meistä hyväksyvät korkeiden ja alhaisten järkiolentojen olemassaolon ja sellaisten olentojen, jotka ovat yhtä suuria kuin jokin ”persoonallinen jumala”.

Tämä ei ole mikään okkulttinen salaisuus. Sen mitä myönsimme marraskuun *Luciferin* pääkirjoituksessa, me toistamme jälleen. Useimmat meistä uskovat henkisen minän eloonjäämiseen, planetaarisiin henkiin ja *nirmānakāyoihin*, niihin menneiden aikojen suuriin adepteihin, jotka kieltäytyen nirvanasta ovat jääneet meidän olemispiiriimme, eivät ”henkinä” vaan täydellisinä henkisinä ihmisolentoina. Lukuun ottamatta heidän ruumiillista, näkyvää verhoaan, jonka he jättävät taakseen, he jäävät samanlaisina kuin he olivat auttamaan onnetonta ihmiskuntaa, mikäli se on mahdollista rikkomatta karman lakia. Tämä on todella ”suuri kieltäytyminen”, lakkaamaton, tietoinen uhrautuminen kautta aikain ja aionein siihen päivään asti, kunnes sokean ihmiskunnan silmät avautuvat ja harvojen sijasta *kaikki* näkevät universaalisen totuuden. Näitä olentoja voidaan hyvin pitää jumalana ja jumalina – jos he vain saisivat sydämässämme palavan tulen leimahtamaan palvonnan liekiksi tuota uhreista puhtainta ajattellessamme tai sallisivat pystyttää pienimmänkin alttarin kunniakseen. Mutta sitä he eivät tee. Todellakin ”salainen sydän on hartaan antaumuksen [ainoa] temppele”, ja jokaisen muun pystyttäminen tässä tapauksessa olisi vain pyhyiden paljastamista ja häpäisemistä.

Entä muut näkymättömät olennot, joista muutamit ovat vielä korkeammalla, toiset alemmalla jumalallisen kehityksen asteikolla? Jälkimmäisistä meillä ei ole mitään sanottavaa; edellisillä ei ole meille mitään sanottavaa; sillä me olemme niille aivan kuin olemattomia. Homogeeninen ei voi hankkia tietoa heterogeenisestä; ja jollemme karista harteiltamme kuolevaa verhoamme ja seurustele niiden kanssa niin kuin ”henki hengen kanssa”, voimme tuskin toivoa ymmärtävämme niiden todellista luontoa. Sitä paitsi jokainen todellinen teosofi uskoo, että jokaisen kuolevaisen jumalainen KORKEAMPI ITSE on samaa olemusta kuin noiden jumalien olemus. Kun tällä ihmisen minällä on lisäksi vapaa tahto ja sillä on siis enemmän vastuullisuutta kuin niillä,

pidämme tuota ruumiillistunutta egoa paljon ylempänä, ellemme jumalallisempänä kuin on mikä tahansa henkinen JÄRKIOLENTO, joka *odottaa vielä ruumiillistumista*. Filosofisesti ottaen syy tähän on selvä, ja jokainen itämaisen suunnan metafysiikka ymmärtää sen. Ruumiillistuneella egolla on toiminnassaan sellaisia vastuksia, joita ei ole aineesta riippumattomalla, puhtaalla jumalallisella olemuksella; viimeksi mainitulla ei ole mitään persoonallisia ansioita, jota vastoin edellinen on matkalla lopulliseen täydellisyyteen elämän koettelemusten, tuskan ja kärsimyksen kautta. Karman varjo ei lankea siihen, mikä on jumalallinen ja sekoittumaton ja niin erilainen kuin me, ettei mitään suhdetta voi olla näiden kahden välillä. Mitä taas tulee niihin jumaluuksiin, joita hindujen esoteerisessa pantheonissa pidetään rajallisina ja sen vuoksi karman vaikutuksen alaisina, kukaan todellinen filosofi ei ryhdy palvomaan niitä; ne ovat merkkejä ja symboleja.

Pidetäänpö meitä siis ateisteina ainoastaan siksi, että me uskoessamme henkijoukkoihin – niihin olentoihin, joita yhteisesti palveleaan *persoonallisena* jumalana – samalla kiellämme ehdottomasti, että ne edustavat Tuntematonta YHTÄ? Ja siksi, että meidän vakaumuksemme mukaan ikuinen prinsippi, Kaikki Kaikessa eli *Kokonaisuuden Ehdottomuus* ei voi tulla ilmaistuksi rajallisin sanoin eikä kuvatuksi millään ehdollisilla ja rajoitetuilla määrittelyillä? Pitääkö meidän vastustelematta sallia itseämme syytettävän epäjumalanpalveluksesta ja vielä roomalaiskatolilaisten taholta? Heidän uskontonsahan on yhtä pakanallinen kuin Auringon ja elementtien palvojien, joiden uskontunnustus muovailtiin heitä varten aikoja ennen kristillisen ajanlaskun ensimmäistä vuotta. Heidän dogminsa ja rituaalinsa ovat samat kuin jokaisen *epäjumalia palvovan* kansan – jos mitään sellaista kansaa on enää missään hengissä meidän päivinämme.

Yli koko maanpiirin, pohjoisnavalta etelänavalle, Pohjolan jäisiltä merenlahdilta Etelä-Intian kuumille lakeuksille, Keski-Amerikasta Kreikkaan ja Kaldeaan, kaikkialla palvottiin aurinkotulta jumalallisen luovan voiman, elämän ja rakkauden symbolina. Auringon (miehisen elementin) yhtymistä maahan ja veteen (aineeseen, naiselliseen elementtiin) juhlittiin koko maailman temppeleissä. Jos pakanoilla oli

juhla tämän yhtymän muistoksi – jota liitto he viettivät yhdeksän kuukautta ennen talvipäivän seisausta, jolloin Isiksen sanottiin siinnee – niin on roomalaiskatolilaisillakin. Suurta ja pyhää Marian ilmestyspäivää, sitä päivää jolloin neitsyt Maria ”löysi suosion Jumalan[sa] edessä” ja hänessä sikisi ”*Korkeimman Poika*”, viettävät kristityt *yhdeksän kuukautta ennen joulua*. Tästä johtui tulen, valojen ja lamppujen palvonta kirkoissa. Miksi? Siksi, että Vulkanus, tulijumala, nai Venuksen, meren tyttären; että tietäjät vartioivat pyhää tulta idässä ja Vestan neitsyet länsimailla. Aurinko oli ”isä”, ja luonto oli ikuinen Neitsyt-äiti: Osiris ja Isis, henki-aine, joista jälkimmäistä pakanat ja kristityt palvoivat sen kaikissa kolmessa olomuodossa. Tästä johtuvat neitsyet – jopa Japanissa – jotka tähdin kirjoituissa välkkyvissä sinisissään seisovat puolikuun päällä, mikä symboloi naisellista luontoa (sen kolmine elementteineen ilmaana, vetenä ja maana); ja tuli eli miehinen Aurinko hedelmöittää vuosittain hänet loistavine säteineen (Pyhän Hengen ”viileskeltyine kielineen”).

Kalevalassa, suomalaisten vanhimmassa eepisessä runoelmassa, jota tutkijat epäilemättä pitävät kristinuskoa vanhempana, kerrotaan Suomen jumalista, ilman ja veden, tulen ja metsän, taivaan ja maan jumalista. J. M. Crawfordin mainiosta käännöksestä sen 50. runosta lukija löytää Neitsyt Marian koko legendan:

Marjatta korea kuopus
piti viikoista pyhyyttä...

Ukko, suuri henki, jonka asunto on jumalassa eli taivaassa, valitsee neitsyt Marjatan välikappaleekseen ruumiillistuaakseen hänen kauttaan ihmisjumalaksi. Marjatta tulee raskaaksi syötyään punaisen marjan (vrt. *Marja*-tta), jolloin hän vanhempiensa hylkäämänä synnyttää ”kuole-mattoman pojan” *tallissa Tapionmäen*.

Sitten ”pyhä lapsi” katoaa, ja Marjatta etsii häntä. Hän kysyy tähdel-tä, opastavalta Pohjantähdeltä, missä hänen lapsensa on, mutta tähti vastaa vihaisesti:

Tietäisinkö, en sanoisi
hänpä on minunki luonut
näille päiville pahoille
kylmillä kimaltamahan...

eikä ilmoita neitsyelle mitään. Ei myöskään Kuuhut auta häntä, sillä
Marjatan poika on hänetkin luonut, jättänyt sen suurelle taivaalle:

Näille päiville pahoille
yksin yöllä valvomahan
päivillä makaamahan...

Ainoastaan ”Päivyt”, ”jumalan luoma”, sääli Neitsyt-äitiä ja sanoi hänelle:

Tuoll’ on pieni poikuesi
kultainen omenuesi
onp’ on suossa suonivyöstä
kankahissa kainaloista.

Äiti otti pyhän lapsen kotiinsa ja

Emo tunsi kukkaseksi
vieras vennoksi joutioksi.

Onko tämä kristinuskoa myöhempi legenda? Ei suinkaan, sillä, kuten sanottu, se on *olennaisesti pakanallista alkuperää* ja sitä pidetään kristinuskoa varhaisempana. Kun tällaista aineistoa löydetään kirjallisuudesta, pitäisi aina toistuvien epäjumalanpalvelusta, ateismia, vääräuskoisuutta ja pakanuutta koskevien syytösten lakata. Sana epäjumalanpalvelus [idolatria] on sitä paitsi alkuperältään kristillinen. Sitä käyttivät varhaiset nasarealaiset kahden ja puolen vuosisadan ajan ajanlaskumme alussa niistä kansoista, joilla oli temppelit, kirkot, patsaat ja kuvat, koska heillä itsellään, varhaisimmilla kristityillä, *ei niitä ollut*, vaan he kammosivat niitä kaikkia. Sen vuoksi ”epäjumalanpalvoja” sopii paljon paremmin syyttäjille kuin meille, niin kuin tämä kirjoittaja tulee osoittamaan. Kun Madonnan kuvia on joka tien risteyksessä

ja kaikkialla on tuhansia kuvapatsaita esittämässä Kristusta ja enkeleitä kaikissa muodoissaan sekä paaveja ja pyhimyksiä, silloin katolilaisten on hieman vaarallista syyttää hindua tai buddhalaista epäjumalanpalveluksesta. Tämä väite on nyt todistettava.

II

Voimme aloittaa jumala-sanana [engl. God, saks. Gott] alkuperästä. Mikä on tämän sanan todellinen ja alkuperäinen merkitys? Sananselityksiä ja merkityksiä on monia. Yhden mukaan tuo sana johtuu vanhasta persialaisesta mystisestä nimityksestä *goda*. Se merkitsee ”itse” eli jotakin, mikä on itse-emanoituva absoluuttisesta periaatteesta. Kantasana on *godan* – mistä johtuvat Wodan, Woden ja Odin, germaanisten rotujen jättäessä itämaisen sanajuuren lähes muuttumattomaksi. He tekivät siitä *gott*, josta tulee laatusana *gut*, *good* [hyvä] sekä myös sana *götze* eli epäjumala. Muinaisen kreikan kielen sanoista Zeus ja *Theos* tuli latinainen *Deus*. Tämä *goda*, vuodatus, ei ole eikä voi olla sama kuin se, mistä se säteilee ja on sen vuoksi vain aikakautinen, rajallinen ilmenys. Muinainen Aratos, joka kirjoitti, että ”täynnä Zeusta ovat kaikki ihmisten kadut ja torit; täynnä Häntä on meri ja satamat”, ei rajoittanut jumaluutta tuollaiseen meidän maisen tasomme ajalliseen heijastumaan kuin Zeus tai edes sen vastakuva Dyaus, vaan tarkoitti todella kaikkialla olevaa yleisperustaa. Ennen kuin tuo säteilevä jumala *Dyaus* (taivas) veti puoleensa ihmisten huomion, oli olemassa vedalainen *Tad* (”tuo”), joka ei ollut vihitylle ja filosofille mikään määrätty nimi, vaan kaiken ilmenneen loiston takana oleva ehdoton pimeys.

Kuten myyttinen Jupiter – Zeuksen myöhempi heijastuma – samoin Sûrya, Aurinko, ensimmäinen ilmennys mayan maailmassa ja Dyauksen Poika, tuli tietämättömien nimittämänä ”Isäksi”. Siten Auringosta tuli hyvin pian samaa merkitsevä ja sama kuin Dyaus; joillekin se oli ”Poika”, toisille ”Isä” loistavalla taivaalla. *Dyaus-Pitar*, Isä Pojassa ja Poika Isässä, osoittaa kuitenkin hänen rajallisen alkuperänsä, koska

maa luetaan hänelle vaimoksi. Metafyysisen filosofian täydellisen rap-
pion aikana *Dyâva-prithiviä*, ”taivasta ja maata”, alettiin esittää univer-
saalisina kosmisina vanhempina, ei ainoastaan ihmisten vaan myös
jumalien. Alkusyy alentui ja turmeltui alkuperäisestä, aatteellisesta ja
runollisesta käsitteestä. Dyaus, taivaankansi, tuli hyvin pian ”taivaak-
si”, ”Isän” olinpaikaksi ja lopulta suorastaan itse Isäksi. Silloin Aurinko
tultuaan Isän symboliksi sai nimityksen *Dina-Kara*, ”päivän luoja”, tai
Bhaskara, ”valon tuoja”, sitten poikansa isä ja päinvastoin. Rituaalien
ja antropomorfisten kulttien valtakunta oli nyt perustettu ja lopulta se
turmeli koko maailman pysyen yllä nykyiseen sivistyskauteen asti.

Yhteisen alkuperän ollessa tällainen meidän on vain verrattava toi-
siinsa noita kahta jumaluutta – pakanoitten jumalaa ja juutalaisten ju-
malaa – niiden oman *ilmoitetun* SANAN perusteella; ja arvostellen niitä
niiden itsestään antamien määritelmien mukaan voimme päätellä intui-
tiivisesti, mikä on lähimpänä korkeinta ihannetta. Lainaamme eversti
Ingersollia, joka asettaa rinnakkain Jehovan ja Brahman. Edellinen sa-
noi juutalaisille ”Siinain pilvistä ja pimeydestä”:

”Sinulla ei saa olla muita jumalia... Älä kumarra äläkä palvele niitä, sillä minä, Her-
ra, sinun Jumalasi, olen kiivas jumala. *Aina kolmanteen ja neljälteen polveen minä
panen lapset vastaamaan isien pahoista teoista, vaadin tilille ne, jotka vihaavat mi-
nua.*” [2. Moos. 20:3, 5] Verratkaa näitä sanoja niihin, jotka hindu panee Brahman
suhun: ”Minä olen sama kaikille ihmisille. Ne, jotka vilpittömästi palvelevat muita
jumalia, tahtomattaan palvelevat minua. Minä olen se, joka ottaa osaa kaikkeen
palvontaan, ja minä olen kaikkien palvojen palkinto.” Verratkaa näitä kohtia toisiin.
Edellinen on lätkäkö, missä matelee kateellisuuden liejun synnyttämiä olioita;
jälkimmäinen laaja niin kuin auringoilla koristeltu valtava taivaankansi...

Edellinen on se jumala, joka kummitteli Calvinin mielikuvituksessa,
kun hän lisäsi ennaltamääräämisoppiinsa helvetin, joka oli päällystetty
kastamattomien lasten pääkalloilla. Meidän kirkkojemme dogmit ja
käsitykset ovat paljon herjaavampia käsitteiltään kuin *tietämättömien*
pakanoitten. Brahmân rakastuminen pukin muodossa omaan tyttäreen-
sä, joka oli vuonan muodossa, tai Jupiterin rakastuminen joutsenen
hahmoiseen Ledaan ovat suurenmoisia *allegorioita*. Niitä ei milloin-
kaan esitetty *ilmestyksinä* vaan niiden tiedettiin olevan Hesiodoksen ja
muiden mytologioiden runollisen mielikuvituksen tuotteita. Voimmeko
sanoa samaa roomalaiskatolisen kirkon jumalan *neitseellisistä tyttäristä*

– Annasta ja Mariasta? Kuitenkin hiiskausten siitä, että myös evankeliumin kertomukset ovat vertauskuvallisia, koska ne olisivat kuolleen kirjaimen mukaan pyhyttä häpäiseviä, merkitsee syntyperäiselle kristitylle herjauksen huippua.

He saavat todellakin pestä ja naamioida niin paljon kuin haluavat Abrahamin ja Iisakin jumalaa, ja silti he eivät kykene milloinkaan näyttämään vääräksi Markionin väitettä, että *vihan* jumala ei voi olla sama kuin ”Jeesuksen Isä”. Olipa tuo väite kerettiläisyyttä tai ei, niin kirkkojen ”taivaallinen Isä” jäi sen jälkeen sekamuotoiseksi olennoksi; hänessä sekoittui pakanallisen rahvaan Jupiter ja Mooseksen ”kiivas jumala”, eksoteerisesti AURINKO, jonka olinpaikka on taivaassa, esoteerisesti taivaankansi. Eikö hän synnytä VALOA, ”joka loistaa pimeydessä”, eikö hän synnytä Päivää, kirkasta Dyausta, Poikaa, ja eikö hän ole KAIKKEIN KORKEIN – *Deus Caelum*? Ja eikö taas *Terra*, maa, aina tahraton ja aina hedelmällinen Neitsyt, ”Herransa” tulisen syleilyn – Auringon eloa suovien säteiden – hedelmöittämänä tule tällä maisella tasolla kaikkien olentojen äidiksi, niiden jotka elävät ja hengittävät hänen suuressa sylissä.

Tästä johtuu hänen tuotteittensa – *leivän* ja *viinin* – pyhyys rituaaleissa. Tästä syystä vietettiin myös muinaista *messis*-juhlaa, suurta uhrausta elon jumalattarelle (*Ceres Eleusina*, maa jälleen): vihityille *messis*, vihkimättömille¹ *missa*, joka on nyt muuttunut kristilliseksi messuksi eli liturgiaksi. Muinainen maan hedelmien uhraaminen Auringolle, ”kaikkein korkeimmalle” (*Deus Altissimus*), nykyään vapaamuurarien S.M.A.-symboli, tuli perustaksi kaikkein tärkeimmille juhlameinoille uudessa uskonnossa. Se palvelus, joka osoitettiin Osiris-Isikselle (Auringolle ja maalle),² babylonialaisten Belille ja ristinmuotoiselle Astartelle; skandinaavien Odinille eli Thorille ja Frigalle; kelttien Belenille ja synnyttävälle Neitsyelle; kreikkalaisten Apollolle ja Suurelle Äidille (*Magna Mater*); kaikilla näillä pareilla oli sama merkitys, ja

---

¹ Engl. profane sanasta pro, ”edessä” ja fanum [fane] ”temppele” s.o., ei-vihityt, jotka seisovivat temppelein edessä, mutta eivät uskaltaneet astua sisään.

² Maa ja sen äiti, Kuu, ovat samaa merkitseviä. Siten kaikki kuujumalattaret olivat myös maata edustavia symboleita. Ks. *Salainen Oppi, Hakemisto*, symbolit.

tämä palvelus siirtyi kokonaisuudessaan kristityille ja muodostui heidän keskuudessaan Herran Jumalan eli Pyhän Hengen palvelukseksi hänen laskeutuessaan Neitsyt Mariaan.

Deus Sol eli *Solus*, Isä, vaihtui Poikaan: ollen keskipäivän loisteessa ”Isä” hänestä tuli auringonnousussa ”Poika”, jolloin hänen sanottiin ”syntyneen”. Tämä aate saavutti huippukohtansa vuosittain 25. päivänä joulukuuta, talvipäivänseisauksen aikana, jolloin Auringon – ja sen vuoksi kaikkien kansojen aurinkojumalien – sanottiin syntyneen. Sen nimi oli *Natalis solis invicti* – ”voittamattoman Auringon syntymäpäivä”. Ja nousevan Auringon ”edelläkävijä” *kasvaa* ja *vahvistuu* kevätpäiväntasaukseen asti, kunnes jumala Aurinko alkaa vuotuisen kierroksensa Oinaan eli *Lampaan*, kuukauden ensimmäisen kuuviikon, merkissä. Maaliskuun ensimmäistä päivää vietettiin yli koko pakanallisen Kreikan, koska sen uusikuu oli pyhitetty Dianalle. Kristityt kansat viettävät samasta syystä pääsiäistä ensimmäisenä sunnuntaina, joka seuraa täysikuuta kevätpäiväntasauksen jälkeen. Kristityt jäljensivät pakanoitten juhlat ja pappien ja hierofanttien virkapuvut. Kielletäänkö tämä? Eusebius tunnustaa *Konstantinuksen elämäkerrassa* – lausuen siten ehkä ainoan totuuden, minkä hän on koskaan elämässään sanonut – ”että saattaakseen kristinuskon pakanoille *puoleensa vetävämmäksi* [Kristuksen] *papit omaksuivat pakanallisissa kulteissa käytetyt ulkonaiset vaatetukset ja koristukset*”. Hän olisi voinut lisätä: myös ”heidän rituaalinsa” ja dogminsa.

III

On historiallinen asia – miten epäluotettava se lieneekin –, sillä joukko muinaisten kirjoittajien tallettamia tosiasioita sen vahvistaa, että kirkon rituaalit ja vapaamuurarius ovat ilmaantuneet samasta lähteestä ja kehittyneet käsi kädessä. Mutta koska vapaamuurarius kaikista erehdyksistään ja myöhemmistä uudistuksistaan huolimatta oli paljon lähempänä totuutta kuin kirkko, niin kirkko alkoi vainota sitä hyvin pian. Vapaamuurarius oli alkuperältään pelkästään muinaista

gnostisismia eli samaa kuin varhainen esoteerinen kristinusko. Kirkolliset rituaalit olivat ja ovat *eksoteerista pakanuutta*, puhdasta ja pelkkää, *uudestaan muovailtua*, emme sano *uudistettua*. Lukekaa Ragonin teokset, vapaamuurarin, joka unohti enemmän kuin tämän päivän vapaamuurarit tietävät. Tutkikaa keskenään vertaillen kreikkalaisten ja latinalaisten kirjoittajien satunnaisia mutta lukuisia lausuntoja, sillä monet heistä olivat vihittyjä, mitä oppineimpia kokelaita ja mysteereihin osallistuneita. Lukekaa lopulta kirkkoisien huolellisesti laadittuja ja myrkyllisiä parjauksia gnostikkoja, mysteereitä ja vihittyjä vastaan – jolloin viimein voitte selvittää totuuden.

Perustuksen kirkolle laskivat muutamit pakanalliset filosofit aikansa valtiollisten tapahtumien pakottamina ja muutamien varhaisen kristinuskon fanaattisten piispojen vainoamina silloin, kun tuossa kristinuskon varhaisvaiheessa ei vielä ollut kiinteitä rituaaleja tai dogmeja eikä kirkkoa. He sekoittivat erittäin ovelasti viisaususkonnon totuudet tietämättömälle rahvaalle rakkaisiin eksoteerisiin sepityksiin ja antoivat alun sekä ritualistiselle kirkolle että uudenaikaisille vapaamuurarilooseille. Viimeksi mainitun tosiasian todistaa Ragon teoksessaan ANTE-OMNIAE verratessaan nykyaikaista vapaamuurariliturgiaa muinaisiin mysteereihin ja osoittaa, mitä menoja varhaisimmat vapaamuurarit noudattivat. Samanlainen vertailu voidaan tehdä pakanakansojen, roomalaiskatolisen kirkon ja muiden kirkkojen ohjesääntöjen, pyhien astioiden ja juhlien välillä. Mutta kirkot ja vapaamuurarius ovat hajaantuneet kauas toisistaan niistä päivistä, jolloin ne olivat yhtä. Jos kysytään, kuinka ulkopuolinen voi tämän tietää, vastaus on: muinainen ja nykyaikainen vapaamuurarius kuuluu jokaisen itämaisen okkultistin pakollisiin tutkimuksiin.

Vapaamuurarius ulkonaisista turhanpäiväisyyksistään ja nykyisistä uudistuksistaan (varsinkin raamatullisesta hengestään) huolimatta tekee hyvää sekä siveellisellä että fyysisellä tasolla – tai ainakin teki niin kymmenen vuotta sitten.¹ Se oli todellinen *ecclesia*, kirkko, tarkoittaen

---

¹ Vapaamuurariuden alusta asti on ensimmäinen hajaannus se, mikä on nyt tapahtunut brittiläisten ja amerikkalaisten vapaamuurarien sekä toisaalta (lesken poikien)

veljellistä yhtymää ja keskinäistä apua, ainoa uskonto, *religion*, maailmassa, jos ajattelemme tuon sanan johtuneen sanasta *religare*, ”sitoa yhteen” koska se teki kaikki siihen kuuluvat ”veljiksi” – riippumatta *rodusta* ja *uskontunnustuksesta*. Voisiko se suunnattomine rikkauksineen tehdä paljon enemmän kuin se nyt tekee, ei kuulu meille. Emme ainakaan huomaa mitään näkyvää, huutavaa pahaa lähtevän tästä instituutiosta, eikä kukaan paitsi roomalainen kirkko ole koskaan osoittanut sen vahingoittavan mitään. Voiko *kirkon* kristinusko sanoa samaa itseltään? Vastatkoon kirkollinen ja maallinen historia tähän.

Ensinnäkin kirkko on jakanut koko ihmiskunnan Kaineihin ja Aabeleihin; se on murhannut miljoonia ihmisiä jumalansa – tosiaankin *sotajoukkojen* Herran, julman Jehovah Sabbaothin – nimessä ja sen sijaan että se olisi antanut sysäyksen sivistykselle, kuten sen seuraajat niin mielellään kerskailevat, se on jarruttanut kehitystä läpi pitkän, uuvuttavan keskiajan. Vasta tieteen säälimättömistä hyökkäyksistä ja vapautusta yrittävien ihmisten kapinoinnista johtuen se alkoi menettää valtaansa eikä enää voinut pidättää valistusta. Mutta eikö kirkko ole lieventänyt, niin kuin väitetään, ”pakanoisuuden raakalaishenkeä”? Me sanomme ehdottomasti: ei. Kun kristinusko ja sen *odium theologicum*, jumaluusopillinen viha, ei enää voinut ehkäistä inhimillistä kehitystä, se valoi kuolettavaa suvaitsemattomuuden henkeään, raakaa itsekkyyttään, ahneuttaan ja julmuuttaan uudenaikaiseen sivistykseen *tekopyhän* ja laimean kristillisyyden turvin. Milloin ovat pakanoitten caesarit olleet verenhimoisempia tai kylmäverisempiä julmuudessaan kuin nykyaikaiset mahtimiehet armeijoihin? Milloin ovat miljoonat köyhät nähneet nälkää niin kuin meidän päivinämmä? Milloin ihmiskunta on vuodattanut enemmän kyyneleitä ja kärsinyt pahemmin kuin nykyään?

Niin, oli aika, jolloin kirkko ja vapaamuurarius olivat yhtä. Ne olivat kiihkeän siveellisen vastavaikutuksen vuosisatoja, ajattelun murroskausia, raskaita kuin painajainen, taistelun aikoja. Kun silloin uusien ideojen esille tuleminen repi näennäisesti alas vanhat pyhäköt ja hävitti

---

ranskalaisen ”Grand Orientin” välillä. Se saattaa muodostaa niistä kaksi vapaamuurariuden osastoa, protestanttisen ja roomalaiskatolisen vapaamuurarikirkon, ainakin mitä rituaaleihin ja veljesrakkauteen tulee.

vanhat epäjumalat, niin todellisuudessa se lopulta rakensi nuo temppeilit uudestaan vanhoista aineksista ja pystytti samat epäjumalat uuden nimisinä. Se oli yleistä jälleenmuodostelua ja puhtaaksi pesua – mutta vain pintapuolista. Historia ei voi koskaan kertoa meille – mutta perimätieto ja arvostelukykyinen tutkimus voivat – kuinka monta puolihierofanttia ja jopa korkeaa vihittyä pakotettiin luopioiksi vihkimyssalaisuuksien eloonjäämisen varmistamiseksi. Praetextatuksen, Akhaian prokonsulin, mainitaan lausuneen aikakautemme neljännellä vuosisadalla, että ”jos kreikkalaisilta riistetään ne pyhät mysteerit, *jotka sitovat yhteen koko ihmiskunnan*, se on samaa kuin jos heiltä riistettäisiin heidän elämänsä”.

Vihityt ymmärsivät ehkä vihjeen. He liittyivät tahtoen tai tahtomattaan uuden uskonnon seuraajiin ja tulen sitten kaikki hallitseviksi toimivat sen mukaan. Muutamat kreikkalaistuneet juutalaiset gnostikot tekivät samoin, ja siten useammasta kuin yhdestä ”Klemens Aleksandrialaisesta” – joka kaikesta päätellen oli käännyttänyt, mutta tulinen uusplatonikko ja sama filosofinen *pakana* sydämeltään – tuli tietämättömien kristillisten piispojen opettaja. Lyhyesti sanoen vasten tahtoaan kääntyneet sekoittivat yhteen nuo kaksi ulkonaista mytologiaa, vanhan ja uuden, ja esittäessään kansanjoukoille näin syntyneen yhdistelmän he säilyttivät itseään varten pyhät totuudet.

Minkälaisia kristittyjä he saivat aikaan, voidaan päätellä uusplatonikko Synesioksen esimerkistä. Kuka oppinut ei tuntisi tai uskaltaisi kieltää sitä tosiasiaa, että tämä Hypatian¹ harras ja suosittu oppilas ei edes ollut kastettu, kun jo Egyptin piispat tarjosivat hänelle ylimmäistä piispanistuinta Ptolemaisissa kaupungissa? Jokainen tutkija tietää, että kun hänet lopulta kastettiin hänen hyväksytyä tarjotun viran, suostumus oli niin *pinnallinen*, että hän allekirjoitti sen vasta kun hänen asettamiinsa ehtoihin oli myönnetty ja hänen tulevat oikeutensa taattu. Omituinen on jo ensimmäinen pykälä. Hän asetti vääjäämättömäksi ehdon, että hänen oli saatava olla tunnustamatta niitä (kristillisiä) oppeja, joihin hän, uusi piispa, ei voinut uskoa! Vaikka hänet siis kastettiin ja vihittiin asteittain diakoniksi, papiksi ja piispaksi, hän ei koskaan

---

¹ Aleksandrian neitsyt-filosofi, pahamaineisen Kyrillos-patriarkan marttyyri ja uhri.

eronnut vaimostaan, ei koskaan jättänyt Platonin filosofiaa eikä edes metsästystä, joka oli ankarasti kielletty kaikilta muilta piispoilta. Tämä tapahtui niin myöhään kuin viidennellä vuosisadalla.

Tuollaisia toimia oli vihittyjen filosofien ja uudistuneen juutalaisuuden tietämättömien pappien välillä lukuisia noina aikoina. Edelliset koettivat pelastaa ”mysteerilupauksensa” ja persoonallisen arvokkuutensa ja sitä varten heidän oli turvauduttava sangen valitettavaan sopuratkaisuun kunnianhimon, tietämättömyyden ja yleisen uskonkiihkon nousevan aallon kanssa. He uskoivat jumalalliseen ykseyteen, YHTEEN eli *Solukseeseen*, joka oli ehdoton ja tuntematon, ja kuitenkin he suostuivat julkisesti palvelemaan ja kunnioittamaan *Solia*, Aurinkoa, joka liikkui kahdentoista apostolin keskellä, jotka ovat eläinradan 12 merkkiä *alias* Jaakobin 12 poikaa. Rahvas jäi tietämättömäksi edellisestä ja palvoi jälkimmäisiä ja niiden mukana omia kauan kunnioitettuja jumaliaan.

Palvonnan siirtäminen Aurinko-, Kuu- ja muista kosmisista jumaluuksista valtaistuimiin, päänenkeleihin, herruuksiin ja pyhimyksiin ei ollut lainkaan vaikeaa, varsinkaan kun nuo tähti-arvokkuudet otettiin uuteen kristilliseen kaanoniin vanhoine lähes muuttumattomine nimineen. Kun siis messussa ”Suuri valittu” toisteli kuiskaten ehdotonta alistuvuuttaan ”käsittämättömän työmiehen” korkeimmalle universaalille ykseydelle ja lausui juhlallisesti ääneen ”pyhän sanan” (nyt sen korvaa vapaamuurarien ”kuiskattu sana”), niin hänen apulaisensa jatkoi laulamalla *nimilitanian* noista alemmista tähtiolennoista, joita suuret joukot saatettiin palvomaan. Tietämättömästä katekumeenista, joka oli vain muutamia kuukausia tai viikkoja aikaisemmin lukenut rukouksia Apis-härälle ja pyhälle Cynocephalukselle [Koirapäiselle], pyhälle ibislinnulle ja haukkapäiselle Osirikselle, mahtoi varmaan tuntua siltä, että Johanneksen kotka ja jumalallinen kyyhkynen (joka liiteli kasteen todistajana jumalan karitsan päällä) olivat ainoastaan luonnollinen kehitys ja seuraus hänen omasta kansallisesta ja pyhästä eläimistöstään, jota häntä oli opetettu palvomaan syntymästään asti.¹

---

¹ On virheellistä sanoa, että evankelista Johannes tuli vapaamuurarien suojeluspyhimykseksi vasta kuudentoista vuosisadan jälkeen, ja se sisältää kaksinkertaisen

IV

Voidaan siis osoittaa, että vapaamuurariuden ja kirkon rituaalit polveutuvat suoraan vihityiltä gnostikoilta, uusplatonikoilta ja pakanallisten mysteerien lainsuojattomilta hierofanteilta. Mysteerien salaisuudet ovat niiltä kadonneet, mutta ne ovat säilyneet sellaisten hallussa, jotka eivät niitä hevin ilmaise. Jos sekä kirkko että vapaamuurarit ovat halukkaita unohtamaan oikean alkuperänsä historian, niin teosofit eivät ole. He toistavat: vapaamuurarius ja kolme suurta kristillistä uskontoa ovat saaneet kaiken perinnöksi. Vapaamuurarien ”seremoniat ja salasanat” ja kirkon rukoukset, dogmit ja menot ovat turmeltuneita jäljennöksiä puhtaasta pakanuudesta (mistä juutalaiset jäljensivät ne ja lainasivat niitä ahkerasti) sekä uusplatonilaisesta teosofiasta. Nekin ”tunnussanat”, joita raamatulliset vapaamuurarit vielä nykyään käyttävät ja jotka ovat tekemisissä ”Juudaan sukukuntien”, ”Tubal-Kainin” ja muiden Vanhan

---

väärinkäsityksen. Johannes, ”jumalallinen näkijä” ja *Ilmestyskirjan* tekijä, eroaa suuresti siitä evankelista Johanneksesta, joka nykyään esitetään kotkan seurassa, sillä jälkimmäinen Johannes on Irenaeuksen luomus neljännen evankeliumin ohella. Molemmat olivat tuloksena Lyonin piispan (Irenaeuksen) riidasta gnostikkojen kanssa, eikä kukaan voi sanoa, mikä oli tuon suurenmoisen evankeliumin kirjoittajan oikea nimi. Mutta sen me tiedämme, että kotka kuuluu laillisesti *Ilmestyskirjan* tekijälle Johannekselle. Tuo kirja kirjoitettiin tosin alun perin vuosisatoja eaa. ja vain *uudistettiin* ennen kuin se otettiin kaanoniin. Tämä Johannes eli *Oannes* oli kaikkien egyptiläisten ja kreikkalaisten gnostikkojen tunnustettu suojelija aikojan alusta asti. Nuo gnostikot olivat ”Salomonin temppelin” ja aikaisempien pyramidien rakentajia eli *muurareita*. Kotka oli hänen merkinään mitä vanhin vertauskuva – ollen egyptiläisten *Ah*, Zeuksen lintu ja kaikkien vanhojen kansojen keskuudessa Auringolle pyhitetty. Jopa juutalaisten vihityt kabbalistit omaksuivat sen ”Sefirah Tiferethin, henkisen eetterin eli ilman, symbolina”, sanotaan Myersin *Qabbalah*-kirjassa. Druideille kotka oli korkeimman jumaluuden symboli ja jälleen osana kerubimaista vertauskuvastoa. Sen omaksuivat kristinuskoa aikaisemmat gnostikot ja se näkyi *Taun* juurella Egyptissä ennen kuin se pantiin ruusuristin merkinä kristillisen ristin juurelle. Etupäässä Auringon lintuna kotka on välttämättä yhteydessä jokaisen Aurinko-jumalan kanssa ja kuvaa jokaista tietäjää, joka katselee astraalivaloa ja näkee siinä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden varjot yhtä helposti kuin kotka katselee Aurinkoa.

Testamentin eläinradallisten arvohenkilöiden kanssa, ovat juutalaisten peitenimiä pakanallisen *rahvaan* jumalista, mutta eivät *todellisten* mysteerien tulkitsijoiden, hierogrammatistien, jumalista. Seuraava todistaa tämän hyvin.

Vapaamuurariveljet voivat tuskin kieltää, että he ovat todella *solico-leja*, taivaan Auringon palvojia. Näkihän oppinut Ragon tuossa Aurin-gossa S.M.A:n loistavan symbolin – niin kuin se varmasti onkin. Hänen – ja kenen tahansa – oli vain vaikea todistaa, että tuo S.M.A. ei ollut vihkimättömän eksoteerisen pikkuväen *Sol* (Aurinko) enempiä kuin korkeiden *epoptien* (vihittyjen) *Solus* (ainoa). Sillä Soluksen – jonka henki heijastuu tuossa ”loistavassa tähdessä” – tulien salaisuus on her-meettinen salaisuus, joka on vapaamuurarilta kadonnut ainiaaksi, ellei hän tutki *todellista teosofiaa*. Hän on nyt lakannut ymmärtämästä jopa pieniä Tshudin varomattomuuksia. Tähän päivään asti vapaamuurarit ja kristityt ovat pitäneet sapatin pyhänä ja kutsuneet sitä ”Herran” päiväksi. Kuitenkin he tietävät yhtä hyvin kuin kuka tahansa, että protestanttisen Englannin ja Saksan *Sunday* ja *Sonntag* merkitsevät *Auringon päivää*, niin kuin se merkitsi 2000 vuotta sitten.

Ja te, kunnianarvoiset ja hyvät isät, papit ja piispat, te, jotka niin rakastavasti kutsutte teosofiaa ”epäjumalan-palvelukseksi” ja tuomitsette sen kannattajat avoimesti ja yksityisesti ikuiseen kadotukseen, voitteko te väittää, että kirkossanne tai temppelissänne olisi yksikin juhlameno, vaate tai pyhä astia, jota ei olisi peritty pakanuudesta? Ei, se väite olisi liian vaarallinen, ei ainoastaan historian valossa, vaan omien pappien-nekin tunnustusten mukaan.

Toistakaamme vielä sanojemme tueksi seuraava:

”Roomalaisten uhraajien piti tehdä rippi ennen uhria”, kirjoittaa du Choul. Jupiterin papit panivat päähän korkean nelikulmaisen mustan hatun (katsokaa nykyajan armenialaisia ja kreikkalaisia pappeja), joka oli *flamenien*¹ päähine. Roomalaiskatolisen papin *sutaani* on musta *hierocoraces*, Mithran pappien väljä kaapu, joka sai nimensä korpista (*corax*). Babylonin kuningaspapilla oli kultainen sinettisormus ja toh-velit, joita voitetut valtiat suutelivat, sekä valkoinen viitta ja kultainen

---

¹ Roomalaisten keskuudessa eri jumalien erikoispappi. – Toim.

tiara, josta riippui kaksi nauhaa. Paavilla on sinettisormus ja tohvelit samaa tarkoitusta varten; valkoinen satiiniiviitta, kultatähdillä reunustettu, ja tiara, josta riippuu kaksi jalokivillä kirjailtua nauhaa jne. Valkoinen liinainen *alba* (*alba vestis*) on Isiksen pappien vaate. Anubiksen pappien päälaki oli paljaaksi ajeltu (*Juvenaliksens* mukaan), ja tästä johtui munkkien tonsuuri, keritty pää. Kristillisen ”Isän” messukasukka on jäljennös foinikialaisten pappisuhraajien päällyysvaatteesta, jonka nimi on *calasiris* ja joka oli niskasta kiinnitetty ja ulottui *kantapäihin* asti. *Stola* (papin kappi) tulee papeillemme siitä naisten vaatteesta, jota pitivät *galli*, miehiset temppelihuorat, joiden tehtävä oli sama kuin juutalaisten *kadeshimien* (ks. 2. *Kun.* 23:7). Heidän siveysvyönsä [?] johtuu juutalaisten *efodista* ja Isiksen nauhasta; Isiksen papit olivat näet lupautuneet siveyteen.¹

Muinaiset pakanat käyttivät *pyhää* vettä eli puhdistusuhreja kaupunkiensä, peltojensa, temppeliensä ja miestensä puhdistamiseksi, aivan niin kuin nykyisin tehdään roomalaiskatolisissa maissa. Maljoja oli joka temppelin ovella täytettyinä puhdistusvedellä ja siitä käytettiin nimitystä *favissae* ja *aquiminaria*. Ennen uhraamista piispa tai *curio* (mistä tulee ranskalaisten *curé*, kirkkoherra) kastoi laakerioksan puhdistusveteen ja vihmoi sillä hurskasta seurakuntaa, ja sitä, mitä kutsuttiin silloin nimeltä *lustrica* ja *aspergilium*, kutsutaan nyt vihkiveden pirkkottimeksi (tai ranskaksi *goupillon*). Tuo oksa oli Mithran papittarille universaalisen *lingamin* (sukupuolielimen) vertauskuva. Mysteereissä se kastettiin puhdistusmaitoon ja sillä vihmottiin hurskaita. Se oli yleisen hedelmällisyyden vertauskuva, ja sen vuoksi pyhän veden käyttö kristikunnassa on alkuaan sukupuolista laatua. Ja vielä enemmän; siinä piilevä aate on puhtaasti okkulttinen ja kuuluu seremonialliseen magiaan. Puhdistuksia toimitettiin tulen, tulikiven, ilman ja veden avulla. Taivaallisten jumalien huomion herättämiseksi käytettiin *pesuja*; manalan jumalien manaamiseksi käytettiin *pirskotuksia*.

---

¹ Ks. Ragon, *La Messe et ses mystères*, s. 21.

Kreikkalaisten ja roomalaisten katedraalien ja kirkkojen holvikatot on usein maalattu siniseksi ja täyteen kultatähtiä muistuttamaan tai vaankantta. Tämä jäljitteli egyptiläisiä temppeleitä, missä harjoitettiin Auringon ja tähtien palvontaa. Samanlaista itämaiden (eli Idän) kunnioitusta noudatetaan kristillisessä ja vapaamuurarien rakennustaiteessa kuin pakanuuden aikoina. Ragon kuvailee perusteellisesti sitä hävityissä kirjoissaan. *Princeps porta*, maailman ovi, ja ”kunnian kuninkaan”, jolla tarkoitettiin alkuaan Aurinkoa ja nykyään hänen inhimillistä symboliaan Kristusta, on itäänpäin aukeava ovi jokaisessa kirkossa ja temppelissä.¹ Tämän ”elämänoven” kautta tuotiin ”vastasyntynyt” lapsi sisään ja vietiin kastemaljan luo. Se on sama juhlallinen portti, jonka kautta valontuoja joka päivä astuu maan *suorakaiteeseen*² eli Auringon tabernaakkeliin. Ja rakennuksen vasemmalla puolella (pimeällä pohjoispuolella, minne ”oppilaat” lähtevät ja missä kokelaat läpikäyvät ”*vesikokeen*”) seisovat nykyään maljat ja entisaikoina siinä oli puhdistusvesiallas (*piscina*) vanhoissa kirkoissa, jotka olivat olleet pakanoitettuja temppeleitä.

Pakanallisen Lutetian alttari haudattiin maahan ja se löytyi uudelleen Pariisin Notre Damen kuorin alta. Sen muinaisaikaiset puhdistusaltaat ovat vielä tänä päivänä jäljellä tuossa kirkossa. Keski-Euroopassa miltei jokainen suuri muinaisaikainen kirkko, joka on rakennettu ennen keskiaikaa, on aikoinaan ollut pakanallinen temppeli. Tämä johtui Rooman piispojen ja pappien antamista määräyksistä. Gregorius Suuri (ks. *Vitae Pontificum*) puhuttelee munkki Augustinusta, Englantiin lähtevää lähetyssaarnaajaa, tällä tavoin: ”Hävitä epäjumalat, mutta älä temppeleitä. Ripottele niille pyhää vettä, aseta niihin pyhänjäänöksisiä

---

¹ Paitsi ehkä toisin uskovien protestanttien kirkoissa ja kappeleissa, jotka on rakennettu miten tahansa ja joita on käytetty useampaan kuin yhteen tarkoitukseen. Amerikassa tiedän rukoushuoneita, joita vuokrattiin myyjäisiä ja näyttelyjä, jopa teatteria varten; tänään rakennusta saatetaan käyttää rukoilemiseen, huomenna se myydään veloista ja muutetaan ginikaupaksi tai ehkä kapakaksi. Puhun tietysti rukoushuoneista eikä kirkoista tai katedraaleista.

² Vapaamuurarien nimitys, joka vastaa Nooan arkkia ja liiton arkkia, Salomonin temppeliä, tabernaakkelia ja israelilaisten leiriä, jotka kaikki oli rakennettu

ja anna kansan pitää jumalanpalvelustaan siellä, missä he ovat siihen tottuneet.”

Meidän tarvitsee vain katsoa kardinaali Baroniuksen teoksia, niin löydämme hänen *annaalistaan* 36. vuodelta seuraavan tunnustuksen: ”Pyhä Kirkko oli oikeutettu omaksumaan ne menot ja seremoniat, joita pakanat käyttivät epäjumalanpalveluksessaan, koska se (kirkko) pyhityksellään sovitti ne”! Fauchetin kirjoittamasta teoksesta *Antiquités Gauloises et FranHoises* (II kirja, luku 19) luemme, että Ranskan piispat omaksuivat ja ottivat käyttöön pakanalliset seremoniat kääntääkseen Kristukselle seuraajia.

Tämä tapahtui silloin kun Gallia oli vielä pakanallinen maa. Käytetäänkö samoja menoja ja seremonioita nykyään kristillisessä Ranskassa ja muissa roomalaiskatolisissa maissa kiitollisena muistona pakanoista ja heidän jumalistaan?

V

Neljännelle vuosisadalle asti kirkoissa ei tunnettu alttareita. Siihen saakka alttarina oli pyhätön keskellä oleva *pöytä*, jota käytettiin *ehtoolista* eli veljesateriaa varten (*caena*, iltapäiväateria, sillä messu pidettiin alun perin iltapäivällä). Samalla tavoin nykyään katetaan pöytä vapaamuurarien ”loosissa” juhla-ateriaa varten, joka päättää tavallisesti loosimenot ja jolloin ylönousseet Hiram Abifit, ”lesken pojat”, juovat maljoja *käyttäen tulta*, mikä on vapaamuurarien aineen muuttamistapa. Tuleeko meidän kutsua heidänkin juhlapöytiään alttareiksi? Miksi ei? Altтарit olivat jäljennöksiä pakanallisen Rooman suuraltarista (*ara maxima*). Latinalaiset asettivat nelikulmaisia ja suorakaiteisia kiviä hautojensa ääreen ja kutsuivat niitä nimellä *ara*, alttari. Ne oli pyhitetty *laarit* ja *maanit* -jumalille. Meidän alttarimme johtuvat näistä nelikulmaisista kivistä. Tämä on toinen muoto rajakiville, jotka tunnettiin *Terminus-*

”suorakaiteen muotoon”. Merkuriusta ja Apolloa kuvattiin pitkulaisten kuutioiden ja neliöiden avulla ja sellainen on myös Kaaba, Mekan suuri temppli.

jumalina – Hermeksinä ja Merkuriuksina, ja tästä johtuu *Mercurius quadratus, quadricepit, quadrifontit* jne., nelikasvoiset jumalat, joiden vertauskuvia nämä neliökivet olivat kaukaisimmasta muinaisuudesta asti. Se kivi, jonka päällä Irlannin muinaiset kuninkaatsat kruunattiin, oli tällainen ”alttari”. Sellainen kivi on Westminster Abbey’ssa, jolla on sitä paitsi ääni. Siten meidän alttarimme ja valtaistuimemme johtuvat suoraan pakanallisista Priapoksen rajakivistä – *Terminus*-jumalista.

Tunteeko kirkossa käyvä lukija itsensä hyvin närkästyneeksi, jos hän saa kuulla, että kristityt omaksuivat *pakanallisen* tavan pitää jumalanpalveluksiaan *temppelissä* vasta Diokletianuksen hallitusaikana [284–305 jaa.]? Tuohon aikaan asti heillä oli ylipääsemätön kauhu alttareita ja temppeleitä kohtaan ja he kammoksuivat niitä ajanlaskumme ensimmäisinä 250 vuotena. Nämä alkukristityt olivat todella kristittyjä; nykyaikaiset ovat pakanallisempia kuin ketkään muinaiset epäjumalanpalvelijat. Ensin mainitut olivat silloisia *teosofeja*; neljänneltä vuosisadalta asti heistä tuli helleeniläis-juutalaisia pakanoita ilman uusplatonikkojen filosofiaa. Lukekaa mitä Minutius Felix sanoo kolmannella vuosisadalla roomalaisille:

”Luuletteko te, että me [kristityt] salaamme sen mitä palvelemme, koska *emme suosi temppeleitä emmekä alttareita*? Mutta minkä kuvan Jumalasta voisimme pystyttää, koska ihminen on itse Jumalan kuva? Minkälaisen temppelin voimme jumaluudelle rakentaa, kun maailmankaikkeus, joka on Sen työtä, voi tuskin sitä sisältää? Kuinka me julistaisimme tuollaisen Kaikkivaltiuuden voimaa yhden rakennuksen kautta? Eikö ole paljon parempi pyhittää Jumalalle temppeli sydämessämme ja hengessämme?”¹

Mutta niinpä nuo Minutius Felixin kaltaiset krestityt pitivät mielessään MESTARIVIHITYN käskyn: ”Älkää *rukoilko synagogissa ja tempeleissä*”, niin kuin *tekopyhät* tekevät, ”jotta olisivat ihmisten näkyvissä” (*Matt.* 6:5). He muistivat Paavalin, apostolivihityn, ”taitavan rakentajan” (*1. Kor.* 3:10) sanat, että IHMINEN on ainoa Jumalan temppeli ja hänessä asuu Pyhä Henki, Jumalan henki (*sama*, 3:16). He tottelivat oikeita kristillisiä käskyjä, kun taas nykyaikaiset kristityt tottelevat ainoastaan kukin oman kirkkonsa mielivaltaisia sääntöjä ja vanhempien

---

¹ *Octavius*, xxxii, 1–2.

lakeja. ”Teosofit ovat tunnetusti ateisteja”, huudahtaa muuan kirjailija *Church Chronicle* -lehdessä. ”Ei ainoankaan heistä ole nähty käyvän jumalanpalveluksissa. . . kirkko on heistä vastenmielinen”; ja suoraa päätä tyhjentäen vihansa maljan hän kaataa sen sisällön *vääräuskoisten, pakanallisten* T.S:n jäsenten päälle. Nykyajan kirkonmies kivittää teosofia niin kuin hänen kaukainen esi-isänsä, ”libertiinien [vapautettujen] synagogan” (*Ap. t. 6:9*) farisealainen kivitti Stefanuksen siksi, että tämä sanoi saman, mitä myös monet kristilliset teosofit sanovat, nimitäin että ”Korkein ei asu ihmiskäsin tehdyissä rakennuksissa” (*Ap. t. 7:47*) ja he ”värväisivät joitakin miehiä” aivan niin kuin nuo väärät tuomarit tekivät (*Ap. t. 6:11*) todistaakseen meitä vastaan.

Totisesti, ystävät, te olette edeltäjienne oikeita jälkeläisiä, joko Sauluksen kumppanien tai Paavi Leo X:n, joka lausui kyynisesti kuuluisat sanansa: ”Kuinka meitä hyödyttäkään tämä *satu* Kristuksesta”, ”*Quantum nobis predest hac fabula Christi!*”

VI

”Aurinkomyytti”-teoriaa on meidän päivinämme toistettu aina väsyttävyyteen asti ja me kuulemme siitä itämaiden ja vertauskuvien tutkijoilta joka ilmansuunnasta. Se kohdistetaan erotuksesta kaikkiin asioihin ja kaikkiin uskontoihin, paitsi kirkolliseen kristinuskoon ja valtionuskontoon. Epäilemättä Aurinko oli koko muinaisaikana ja ikimuistoisista ajoista asti luovan jumaluuden symboli – kaikilla kansoilla, ei yksin parsilaisilla; mutta niin se on myös ritualistien keskuudessa. Niin kuin muinoin, niin nykyään. Meidän keskustähtemme on vihkimättömille Isä, mutta *epopteille*, näkijöille, aina tutkimattoman jumaluuden Poika. Sama vapaamuurari, Ragon, sanoo:

Aurinko oli SUUREN ARKKITEHDIN ylevin ja luonnollisin kuva nerokkaimpana kaikista allegorioista, mitä siveellinen ja hyvä ihminen (*todellinen tietäjä*) on koskaan käyttänyt äärettömästä ja rajattomasta *järkiolennosta*.¹

---

¹ Ragon, *La Messe et ses mystères*, s. 4.

Lukuun ottamatta viimeistä olettamusta Ragon on oikeassa, sillä hän näyttää, miten tuo symboli on vähitellen vajonnut esitetyistä ja muodostetuista ihanteista ja lopulta muuttunut vertauskuvasta perusmuodoksi tietämättömien palvojen mielessä. Siten tuo suuri vapaamuurari-kirjailija todistaa, että varhaiset kristityt pitivät *fyysistä* Aurinkoa sekä Isänä että Poikana. Oi, vihityt veljet, hän huudahtaa, voitteko unohtaa, että

nykyisen uskonnon temppeleissä palaa suuri *lamppu* yötä päivää? Se riippuu pääalttarin edessä, joka on Auringon arkki. Toinen *lamppu*, joka palaa neitsytäidin alttarin edessä, on kuva *kuun* valosta. Klemens Aleksandrialainen kertoo, että egyptiläiset ensimmäisinä ottivat uskonnossa käyttöön lampun... Kuka ei tietäisi, minkälainen pyhä ja pelottava velvollisuus on uskottu vestaaleille? Jos vapaamuurarien temppeleitä valaisee kolme tähtivaloa, *aurinko*, *kuu* ja *geometrinen tähti* sekä kolme elävää valoa, *hierofantti* ja hänen kaksi episcopoeaan [vartija, ranskaksi surveillant], se johtuu siitä, että yksi vapaamuurarien isistä, oppinut Pythagoras, vilpittömästi esitti, ettei meidän pidä puhua ilman valoa jumalallisista asioista. Pakanat viettivät soihtujuhlaa (*Lampadephoria*) Minervan, Prometeuksen ja Vulkanuksen kunniaksi. Mutta Lactantius ja muutamat uuden uskon varhaisimmista isistä valittivat katkerasti sitä, että tämä pakanallinen tapa saatettiin kirkkoihin. ”Jos he tahtoisivat”, Lactantius kirjoittaa, ”katsella *sitä valoa*, jota me kutsumme AURINGOKSI, he huomaisivat pian, että Jumala ei kaipaa heidän lamppujaan.” Ja Vigilantius lisää: ”Uskonnon varjolla kirkko omaksui pakanallisen tavan syyttää *kehnoja kynttilöitä*, vaikka AURINKO meitä valaisee tuhansin valoin. Eikö ole suuri kunnia JUMALAN KARITSALLE [jota aurinko tässä edustaa?], että se on asetettu valtaistuimen [maailman] keskelle ja täyttää sen majesteettillisella hohteella?”

Tällaiset kohdat todistavat meille, että noina aikoina alkukirkko palvoi MAAILMAN SUURTA ARKKITEHTIA sen ainokaisen kuvan, AURINGON, muodossa.¹

Todellakin, kun kristityt kokelaat lausuvat vapaamuurarivalansa kääntyneinä itään päin ja heidän ”kunnian-arvoisansa” seisoo itäisessä nurkassa, koska kokelaat tekivät samoin pakanoitten mysteereissä, niin kirkko on myös säilyttänyt saman riitin. Päämessun aikana korkea alttari (*ara maxima*) on varustettu tabernaakkelilla eli *pyksillä* (hostia-arkku) ja kuudella syytetyllä vahakynttilällä. Pyks ja sen sisältö – Kristus-Auringon symboli – merkitsee esoteerisesti, että se edustaa loistavaa valonantajaa, ja kuusi vahakynttilää edustaa kuutta planeettaa

---

¹ *La Messe et ses mystères*, s. 19–20.

(varhaiset kristityt eivät tunteneet useampia), kolme oikealla ja kolme vasemmalla puolella. Tämä on jäljennös synagogan seitsenhaarisesta kynttilälajalasta, joka merkitsee samaa. ”*Sol est Dominus meus*”, ”aurinko on minun herrani!” huudahtaa Daavid 95. *psalmissa*, joka lause on hyvin nerokkaasti käännetty englantilaisessa raamatussa: ”Herra on suuri Jumala”, ”kaikkien jumalien ylin valtiast” (95:3) eli todellakin planeettojen valtiast! J. Augustin Chaho on rehellisempi kirjassaan *Philosophie des religions comparées* kirjoittaessaan:

Kaikki ovat *devejä* (demoneja) tämän maan päällä, paitsi *tietäjien* (vihittyjen) Jumala, korkea IAO. Ja *jos te Kristuksessa näette muuta kuin AURINGON*, silloin palvellette *deviä*, samanlaista haamua kuin kaikki *yön lapset* ovat.¹

Koska itä on se ilmansuunta, josta nousee päivän valo, suuri elämän antaja ja ylläpitäjä, kaiken elävän ja hengittävän luoja tämän maan päällä, onko ihme, että kaikki maailman kansat palvoivat hänessä näkymättömän Periaatteen ja Syyn näkyvää edustajaa ja että *messu* luettiin hänen kunniaksensa, joka on *messiksen* eli ”sadan” antaja. Mutta suuri kuilu erottaa sen, joka palvoo ihannetta *kokonaisuutena*, siitä, joka palvoo fyysistä symbolia, osaa, joka edustaa kokonaisuutta ja KAIKKEA. Oppineelle egyptiläiselle Aurinko oli Osiriksen ”silmä”, ei Osiris itse; samoin oppineelle zoroasterilaiselle. Varhaiskristityille Auringosta tuli jumaluus *kokonaisuudessaan*, ja nykyiset kirkot ovat onnistuneet pakottamaan kaikenlaisilla viisasteluilla, sofismilla ja epäämättömillä dogmeilla jopa sivistyneen maailman hyväksymään tämän, samalla kun ne hypnotisoivat maailman uskomaan, että *niiden* jumala on ainoa todellinen elävä jumaluus, Auringon luoja, *ei itse Aurinko* – joka on ”pakanoiden” palvoma demoni.

Mutta mikä on ero pahan demonin ja ihmisenmuotoisen jumalan välillä sellaisena kuin se esiintyy esim. Salomonin *Sananlaskuissa*? Elleivät köyhät, avuttomat, tietämättömät ihmiset huuda häntä puoleensa, ”kun pelko tulee yllenne kuin rajuilma” ja ”onnettomuus iskee tuulisäänä”, niin tuo jumala uhkaa heitä näillä sanoilla: ”Niinpä

---

¹ Ragon, *La Messe* jne., s. 5–6.

minä *nauran*, kun teidän käy huonosti, *pilkkään*, kun tulee aika, jota kauhistutte.” (*Sananl.* 1:26, 27) Pitäkää tätä jumalaa samana kuin sitä suurta avatâraa, johon kristillinen legenda perustuu; pitäkää häntä samana kuin sitä todellista vihittyä, joka sanoi: ”autuaita murheelliset: he saavat lohdutuksen” [*Matt.* 5:4], ja mikä on tulos. Jo tuollainen samastus riittää oikeuttamaan Tertullianuksen pirullisen ilon, kun hän nauroi ja riemuitsi ajatellessaan *uskottomien* sukulaistensa kärventyvän helvetin tulessa; tai kun Hieronymus kehottaa kristillistä käännynnäistä polkemaan maahan pakanallisen äitinsä ruumiin, jos tämä koettaa estää häntä *lähtemästä äitinsä luota ainiaaksi* Kristusta seuraamaan; ja se tekee kaikista kirkon tyranneista, murhaajista ja inkvisition kätyreistä suurimpia ja jaloimpia *käytännöllisen* kristinuskon esikuvia, mitä koskaan on elänyt!

VII

Niin kuin nyt olemme kyllin selvästi osoittaneet, varhaiskristinuskon rituaalit polveutuivat muinaisesta vapaamuurariudesta, joka taas oli silloin lähes hävinneiden mysteerien jälkeläinen. Näistä aiomme nyt mainita muutaman sanan.

On hyvin tunnettu asia, että koko muinaisena aikana jokaisella kansalla oli kuolleen kirjaimen muodoista ja tyhjästä eksoteerisista seremonioista koostuvan yleisen jumalanpalveluksen ohella myös *salainen* kulttinsa, joka on maailmalla tunnettu MYSTEEREINÄ. Eräs niistä monista, joka vahvistaa tämän väitteen, on Strabon (ks. *Geographica*, osa X, iii, 9). Niihin eivät päässeet muut kuin ne, jotka olivat niihin valmistautuneet erikoisen harjoittelun kautta. Ylemmissä temppeleissä opetusta saaneet kokelaat vihittiin lopullisiin mysteereihin maanalaisissa kammioissa. Nämä opetukset muodostivat muinaisaikaisen viisauden viimeisen säilyneen perintökalleuden, ja ne *esitettiin* korkeiden vihittyjen johdolla. Käytämme tarkoituksella sanaa ”esitettiin”, sillä suulliset opetukset annettiin *kuiskaamalla* vasta

maanalaisissa kammioissa juhlallisessa hiljaisuudessa ja salassa. Tavallisessa ja yleisessä opetuksessa annettiin ohjausta kosmogoniassa ja teogoniassa vertauskuvallisin käsittein, jolloin opetettiin symbolisesti kosmoksen, maailmoiden ja lopuksi meidän maapallomme sekä ihmisten ja jumalien asteittaisen kehityksen *modus operandi*. Kansanjoukot kävivät katsomassa suuria yleisiä näytäntöjä mysteerien juhlatilaisuuksissa ja suuret joukot palvoivat personoituja totuuksia *sokeasti*. Vain korkeat vihityt, *epoptit*, ymmärsivät niiden kielen ja todellisen tarkoituksen. Kaikki tämä on näin pitkälle hyvin tunnettua oppineelle maailmalle.

Muinaiset kansat uskoivat yleisesti, että meidän (viidennen) rotumme *jumalallisten* hallitsijoiden ensimmäiset dynastiat – jumalat lihassa, ”jumalalliset ruumiillistumat” eli niin sanotut avatârat – olivat ilmaisseet tämän rodun valituille todelliset mysteerit siitä, mitä on niin epäfilosofisesti kutsuttu *luomiseksi*. *Salaisen Opin Dzyanin kirjan* viimeiset runot (Osa II, s. 32) puhuvat niistä, jotka hallitsivat jälkeläisiä, joita oli ...”pyhästä rungosta syntynyt” ja... ”jotka jälleen laskeutuivat alas, jotka tekivät rauhan viidennen [rodun] kanssa, jotka opettivat ja ohjasivat sitä...”

Sanonta ”tekivät rauhan” osoittaa, että aikaisemmin oli ollut riitaa. Meidän oppimme mukaan atlantilaisten sekä raamatun mukaan *ennen vedenpaisumusta* eläneiden kohtalo tukee tätä ajatusta. Vielä kerran – useita vuosisatoja ennen ptolemaioksia – sama pyhän tiedon väärinkäyttö hiipi sisimmän pyhähkön vihittyjen keskuuteen Egyptissä. Tultuaan useampien vuosisatojen aikana säilytetyiksi koko puhtaudessaan nuo jumalien pyhät opetukset pilattiin jälleen persoonallisen kunnianhimon ja itsekkyyden johdosta. Symbolien merkitys tuli liiankin usein häväistyksi sopimattomien tulkintojen kautta, ja varsin pian ainoastaan Eleusiksen mysteerit säilyivät väärennyksistä ja rienaavista uudistuksista puhtaina. Niitä vietettiin Ateenassa (Cereksen) Demeterin eli luonnon kunniaksi, ja Vähä-Aasian ja Kreikan älyllinen parhaimmisto vihittiin niihin. Zosimus selittää neljännessä kirjassaan, että nämä vihityt

käsittivät *koko ihmiskunnan*,¹ kun taas Aristides nimittää mysteereitä *maapallon yleiseksi temppeliksi*.

Säilyttääkseen muiston tästä ”temppelistä” ja pystyttääkseen sen tarpeen vaatiessa uudelleen eräät valitut vihittyjen joukosta alkoivat *olla erillään*. Näin tekivät heidän korkeat hierofanttinsa jokaisena vuosisatana siitä lähtien, kun pyhät allegoriat osoittivat ensimmäisiä häpäisemisen ja rappeutumisen merkkejä. Sillä suuri Eleusis kohtasi lopulta saman kohtalon kuin muut. Niiden entistä erinomaisuutta ja tarkoitusta kuvaa Klemens Aleksandrialainen, joka osoittaa, miten suuremmat mysteerit ilmaisivat salaisuudet ja maailmankaikkeuden syntymistavan. Tämä oli alku ja loppu ja inhimillisen tiedon äärimmäinen päämäärä, sillä mysteerit selittivät vihitylle luonnon ja kaikki oliot *sellaisina kuin ne ovat*. (*Strom.*, V, xi). Tämä on pythagoralainen *gnosis*, ἡ γνῶσις τῶν ὄντων. Epiktetus omistaa tälle oppijärjestelmälle korkeimman ylistyslauseen: ”Kaikki, mihin siinä kehoitetaan, on mestariemme säättämää ihmisten opetuksesi ja tapojemme parannukseksi.” (*apud Arrian. Dissert.*, III, 21). Platon vakuuttaa samaa *Faidonissa*: mysteerien päämääränä oli johtaa sielu takaisin alkuperäiseen puhtauteensa eli *siihen täydellisyyden tilaan, josta se oli langennut*.²

VIII

Mutta tuli aika, jolloin mysteerit poikkesivat puhtaudestaan samalla tavoin kuin eksoteeriset uskonnot. Tämä alkoi, kun valtio keksi Aristo-geitonin neuvosta (510 eaa.) tehdä itselleen *Eleusiksesta* jatkuvan, tuottoisan tulolähteen. Tästä annettiin laki. Siitä pitäen ei kukaan voinut tulla vihityksi maksamatta määrättyä rahasummaa tästä etuoikeudesta. Tämä lahja, joka oli tähän asti voitu saavuttaa vain keskeytymättömin,

---

¹ Cicero sanoo *De Natura Deorumissa*, I, xlii: ”omitto Eleusinem sanctam illam et augustam, ubi initiantur gentes orarum ultimae.” [En sano mitään Eleusiksen pyhästä ja kunnioitusta herättävästä pyhäköstä, missä joukot maan kaukaisimmilta alueilta tavoittelevat vihkimystä.]

² *Platonin teokset*, *Faidon*, 69, c.

melkein yli-inhimillisin ponnistuksin hyvettä ja oivallisuutta kohti, oli nyt ostettavissa tietyllä kultamäärällä. Maallikot – ja itse papitkin – hyväksymällä tämän häpäisemisen kadottivat lopulta vanhan kunnioituksensa sisäisiä mysteereitä kohtaan ja tämä johti yhä uusiin pyhän tieteen loukkaamisiin. Huntuun tehty aukko laajeni yhä vuosisatojen kuluessa, ja enemmän kuin milloinkaan ennen korkeimmat hierofantit, jotka pelkäsivät luonnon pyhimpien salaisuuksien julki tulemista ja vääristelyä, työskentelivät niiden poistamiseksi *sisäisestä* ohjelmasta ja rajoittivat täyden tiedon niistä vain harvoille. Nämä *erillään olevat* jäivät pian aikakausien suuren jumalallisen perinnön ainoiksi vartijoiksi. Seitsemän vuosisataa myöhemmin huomaamme Apuleiuksen huolimatta vilpittömästä mieltymyksestään magiaan ja mystiikkaan kirjoittavan *Kultaisessa aasissaan*¹ katkeran satiirin sitä tekopyhyyttä ja irstailua vastaan, jota ilmeni eräissä *puoleksi* vihittyjen pappien järjestöissä. Hänen kauttaan saamme myös tietää, että mysteerit hänen aikanaan (toisella vuosisadalla a.D.) olivat tulleet niin yleisiksi, että kaikenarvoiset ja -säätiset ihmiset kaikissa maissa, miehet, naiset ja lapset, kaikki olivat *vihittyjä*! Vihkimyksestä oli hänen aikanaan tullut yhtä välttämätön kuin kasteesta sittemmin on tullut kristityille, ja mitä jälkimmäinen on nyt, siksi edellinen oli tullut silloin – tarkoituksettomaksi, pelkäsi kuolleen kirjaimen mukaiseksi seremoniaksi. Myöhemmin uuden uskonnon kiihkoilijat kävivät vielä raskaasti mysteerien kimppuun.

Epoetit, ”ne jotka näkevät oliot sellaisina kuin ne ovat”, katosivat toinen toisensa jälkeen ja vetäytyivät kristityiltä suljetuille seuduille. *Mystit* (sanasta *mystes*, ”hunnutettu”), ”ne jotka näkevät oliot vain sellaisina kuin ne ilmenevät”, jäivät hyvin pian yksin tilanteen herroiksi.

Edelliset, ”erillään olevat”, ovat säilyttäneet todelliset salaisuudet; *mystit*, jotka tunsivat ne vain pintapuolisesti, ovat asettaneet uudenaikaisen vapaamuurariuden ensimmäisen peruskiven; ja tästä puoleksi pakanallisesta, puoleksi kääntyneestä varhaisesta vapaamuurariveljekkunnasta ovat kristillisten rituaalit ja useimmat dogmit kotoisin. Sekä *epoetit* että *mystit* ovat oikeutetut *vapaamuurarien* nimeen, sillä molemmat täyttäneen lupauksensa ja ne käskyt, jotka heidän kauan sitten

---

¹ Kirja VIII, 27–9; kirja IX, 8.

poistuneet hierofanttinsa ja βασιλεῖς [basileus], ”kuninkaansa”, olivat antaneet, ovat *uudelleen rakentaneet*, epoptit heidän ”alemmat”, mystit heidän ”ylemmät” temppelinä. Sillä tällaiset olivat niiden vastaavat nimitykset muinoin ja ovat tänä päivänäkin erällä seuduilla.

Sofokles puhuu *Elektrassa* (707) Ateenan perustuksista – Eleusiksen mysteerien sijaintipaikasta – ”jumalien pyhänä rakennuksena”, ts. *jumalien rakentamana*. Vihkimyksestä puhuttiin ”temppeliin astumisena”, ja ”puhdistus” eli *temppelin uudelleen rakentaminen* viittasi vihityn ruumiiseen hänen viimeisen korkeimman koetuksensa yhteydessä (ks. *Joh. 2:19*). Esoteerista oppia nimitettiin myös joskus ”Temppeliksi” ja eksoteerista kansanuskontoa ”kaupun-giksi”. *Rakentaa temppeli* tarkoitti esoteerisen koulun perustamista; ”rakentaa kaupunkitempeli” merkitsi julkisen palvelun järjestämistä. Todelliset jäljelle jääneet *alemman* temppelin, *kryptan*, pyhän vihkimyshuoneen, ”vapaamuurarit” ovat sen vuoksi ainoat todellisten *vapaamuurarisalaisuuksien* vartijat, jotka salaisuudet maailma on nyt menettänyt. Myönnämme mielellämme nykyiselle vapaamuurariveljeskunnalle arvonimen ”*korkeimman* Temppelin rakentajat”, koska komparatiivisen adjektiivin *a priori* ylemmys on yhtä näennäinen kuin Mooseksen palavan pensaan liekki Temppeliherrojen looseissa.

IX

Väärin ymmärretty allegoria, joka tunnetaan *Hadekseen* astumisena, on aikaansaanut äärettömän paljon pahaa. Eksoteerisen ”tarun” Herkuleksesta ja Theseuksesta, jotka astuivat *manalaan*; Orfeuksesta, joka raivasi itselleen tien sinne Iyranan maahalla (Ovid, *Metam.*, X, 40–48); Krishnasta ja lopulta Kristuksesta, joka ”astui helvettiin ja kolmantena päivänä nousi jälleen kuolleista” – tämän kaiken vääristelivät tuntemattomaksi vihkimättömät, jotka *sovittivat* ja muuntelivat pakanallisia riitettä kirkon seremonioiksi ja uskonkappaleiksi.

Tähtitieteelliseltä kannalta katsottuna tämä *helvettiin astuminen* symboloi Aurinkoa syyspäiväntasauksena, kun se jätti korkeammat

tähtimaailmat – kuviteltu taistelu käytiin sen ja voiton meidän valontuojastamme saaneen, pimeyden demonin välillä. Sitten Auringon ajateltiin läpikäyvän *hetkellisen kuoleman* ja astuvan manalaan. Mutta mystisesti katsottuna tämä kuvasi vihkimysmenoja temppelin kryptoissa, joita sanottiin manalaksi. Bacchus, Herakles, Orfeus, Asklepios ja muut kryptassa kävijät *astuivat kaikki helvettiin ja nousivat sieltä kolmantena päivänä*, sillä kaikki olivat vihittyjä ja ”alemmman temppelin rakentajia”. Ne sanat, jotka Hermes lausui Prometeukselle tämän maatessa kahlehdittuna Kaukasuksen karuihin kallioihin – ts. tietämättömyyden vuoksi sidottuna fyysiseen ruumiiseensa ja siitä syystä intohimojen korppikotkien raatelemana – voidaan sovittaa jokaiseen kokelaaseen, jokaiseen koetuksen alaiseen *Krestokseen*. ”Älä odota vaivojesi päättyvän ennen kuin jumala esiintyy sijaisnasi kärsimyksissäsi ja on halukas menemään sekä synkkään Hadekseen että Tartaroksen pimeisiin syvyyksiin.” (Aiskhylos, *Prometheus*, 1026–29.) Se merkitsee yksinkertaisesti, että ennen kuin Prometheus (eli ihminen) voi löytää ”Jumalan” eli hierofantin (vihkijän), joka olisi halukas astumaan hänen kanssaan vihkimyksen kryptoihin ja käymään ympäri Tartaroksen, ei intohimon korppikotka koskaan lakkaisi kalvamasta hänen sisintään.¹ Aiskhylos, joka oli antanut vihkimyslupauksen, ei voinut sanoa enempää; mutta Aristofanes vähemmän hurskaana tai rohkeampana ilmoittaa kuolemattomassa satiirissaan Herakleen *astumisesta helvettiin* (*Sammakot*, 340–43) salaisuuden niille, jotka eivät ole liian voimakkaan ennakkokäsityksen sokaisemia. Tapaamme siellä ”autuaitten” (vihittyjen) kuoron, Elysiumin kentät, Bacchuksen (hierofanttijumalan) saapumisen Herakleen kanssa, vastaanoton palavien soihtujen valossa;

---

¹ Kryptan pimeä alue, minne kokelaan vihkimyksessä sanottiin kaikiksi ajoiksi jättävän pahimmat intohimonsa ja halunsa. Tästä johtuvat mm. Homeroksen, Ovidiuksen, Virgiliuksen jne. allegoriat, jotka kaikki on nykyinen tiedemies käsittänyt kirjaimellisesti. Phlegeton oli Tartaroksessa joki, johon hierofantti vaivutti vihityn kolme kertaa, minkä jälkeen kokeet olivat ohi ja uusi ihminen *syntynyt uudestaan*. Hän oli ainoa jättänyt pimeään virtaan vanhan, syntisen ihmisen ja saapui kolmantena päivänä Tartaroksesta *yksilöityneenä persoonallisuuden* ollessa kuollut. Sellaiset luonteet kuin Ixion, Tantalos, Sisyfos jne. ovat jonkin määrätyn inhimillisen intohimon persooniutumia.

vertauskuvat *uudesta* ELÄMÄSTÄ JA YLÖSNOUSEMUKSESTA inhimillisen tietämättömyyden pimeydestä henkisen tiedon valoon – ikuisen ELÄMÄÄN. Jokainen sana tässä loistavassa satiirissa ilmentää runoilijan sisäisen tarkoituksen:

Herätkää, palavat soihdut. . . sillä sinä tulet
pudistaen niitä kädessäsi, lakkhos,
Hohtava tähti yön juhlamenoissa.

Kaikki sellaiset loppuvihkimykset tapahtuivat yöllä. Sen vuoksi, jos sanottiin jonkun henkilön astuneen Hadekseen, se merkitsi muinaisainakana samaa kuin että hän oli *täysin vihitty*. Niille, jotka haluavat hylätä tämän selityksen, tahtoisin esittää kysymyksen. Selittäkööt he siinä tapauksessa erään lauseen merkityksen Virgiliuksen *Aeneisin* kuudennesta kirjasta. Mitä voisi runoilija tarkoittaa, jollei edellä esitettyä, antaessaan vanhan Ankhiseksen Elysiumin kentillä neuvoa poikaansa Aineiasta matkustamaan Italiaan... jossa hänen tulisi Latiumissa taistella raakaa, barbaarista kansaa vastaan. Sen vuoksi, hän lisää, ennen kuin uskallat sinne lähteä, ”*Astu alas Hadekseen*”, ts. hanki itsellesi vihkimys.

Niillä hyväntahtoisilla papeilla, jotka ovat pienimmästäkin syystä valmiit lähettämään meidät Tartarokseen ja manalaan, ei ole aavistustakaan siitä, millaisia hyviä toivotuksia tämä uhkaus sisältää meille, ja millainen pyhä luonne on oltava, ennen kuin voi päästä niin pyhitettyyn paikkaan.

Ei ainoastaan pakanoilla ollut mysteereitä. Bellarmin (*De Eccl. Triumph.*, k. 3:17) ilmoittaa, että vanhimmat kristityt ottivat pakanallisten seremonioiden mukaisesti tavaksi kokoontua kirkkoon öisin ennen juhllallisuuksia pitämään ”valvomisia”. Heidän seremoniansa toimitettiin aluksi mitä ylentävimmällä pyhyydellä ja puhtaudella. Mutta varsin pian näihin kokouksiin ilmestyi sellaisia siveettömiä väärinkäytöksiä, että piispat katsoivat välttämättömäksi kieltää ne. Olemme lukeneet kymmenistä teoksista irstailuista pakanallisissa uskonjuhlissa. Ciceron mukaan (*De Legibus*, II, xv, 37) teebalainen Diagondas ei voinut keksiä muuta keinoa epäjärjestysten

poistamiseksi seremonioista kuin tukahduttaa itse mysteerit. Kuitenkin verratessamme näitä kahdenlaisia juhlia, pakanallisia mysteereitä – jotka olivat vuosisatojen harmaannuttamia jo ennen ajanlaskuamme – ja kristillisiä rakkaudenaterioita (*Agapae*) sekä muita juhlia uskonnossa, joka oli vasta syntynyt ja joka tahtoi harjoittaa suurta puhdistavaa vaikutusta käännetyihinsä – voimme vain valittaa sen puoltajien mentaalista sokeutta ja lainata heidän puolestaan säkeen Roscommonilta, joka kysyy:

Kun loistossa ja komeudessa ootte alkaneet,
Miks' loppu on niin alhainen ja pieni?¹

X

Alkuperäisellä kristinuskolla – joka on peräisin alkuperäisestä vapaamuurariudesta – oli omat tunnusmerkkinsä, salasanansa ja vihkimysasteensa. ”Vapaamuurarius” on vanha käsite, mutta se tuli käytäntöön varsin myöhään kristillisellä ajalla. Paavali kutsuu itseään ”taitavaksi rakentajaksi”, ja hän oli sellainen. Muinaiset vapaamuurarit kutsuivat itseään monin nimin, ja useimmat aleksandrialaiset eklektikot, Ammonius Saccasin teosofit sekä myöhemmät uusplatonikot olivat kaikki itse asiassa vapaamuurareita. Heitä kaikkia sitoi vaitiololupaus, he katsoivat muodostavansa veljeskunnan ja heillä oli myös tunnusmerkkinsä. Eklektikoihin tai filaletheihin kuuluivat sen ajan taitavimmat ja oppineimmat tutkijat sekä useat kruunupäät. ”Eklektisen filosofian” tekijä sanoo:

Pakanat ja kristityt Aasiassa ja Euroopassa omaksuivat heidän oppinsa, ja jonkin aikaa kaikki näytti olevan suotuisaa uskonnollisen vakaumuksen yleiselle yhteensulautumiselle. Keisarit Aleksanteri Severus ja Julianus kannattivat niitä. Heidän hallitseva vaikutuksensa uskonnollisiin ajatuksiin herätti Aleksandrian kristittyjen kateuden... Koulu muutettiin Ateenaan ja Justinianus sulki sen lopulta. Sen opettajat *vetäytyivät Persiaan*,² jossa he saivat monia oppilaita.¹

---

¹ *De Arte Poetica Liber; Ad Pisones*, rivit 17–18.

² Voimme lisätä, että he menivät vielä kauemmaksi Intiaan ja Keski-Aasiaan, sillä tapamme heidän vaikutuksensa kaikkialla aasialaisissa maissa. [H.P.B.]

Vielä jokunen yksityiskohta voisi ehkä olla kiinnostava. Tiedämme, että Eleusiksen mysteerit säilyivät kauemmin elossa kuin kaikki muut. Samalla kun pienempien jumalien salaiset kultit, sellaiset kuin curatus ja daktyyli sekä kabirin ja Adoniksen palvonta ja jopa vanhan Egyptin palvonnan kohteet, olivat kokonaan kadonneet armottoman, kostonhailuisen ja julman Theodosiuksen² toimenpiteistä, ei Eleusiksen mysteereitä voitu niinkään helposti lopettaa. Ne olivat todellakin ihmiskunnan uskonto ja säteilivät koko muinaisessa loistossaan, joskaan eivät alkuperäisessä puhtautessaan. Niiden hävittämiseen vaadittiin useita vuosisatoja eikä niitä voitu kokonaan tukahduttaa ennen kuin vuonna 396 meidän ajanlaskuamme. Silloin näyttämölle astuivat ensimmäisen kerran ”*korkeamman* eli kaupunkitemppelin rakentajat”, jotka työskentelivät hellittämättä sulattaakseen omat rituaalinsa ja erikoiset dogminsa muodostuvaan ja alituisesti taistelevaan ja riidoissa olevaan kirkkoon. Kolminkertainen *sanctus* roomalaiskatolisessa messussa on noiden varhaisten vapaamuurarien kolminkertainen S” S” S” ja se on etuliite heidän nykyisissä asiapapereissaan eli ”jokaisessa kirjoitetussa *balustressa – salutemin* eli terveyden alkukirjain”, niin kuin eräs vapaamuurari on ovelasti esittänyt. ”Tämä kolminkertainen vapaamuuraritervehdys on heidän vanhimpia tervehdyksiään.” (Ragon.)

---

¹ A. Wilder, *New Platonism and Alchemy*.

² Thessalonikialaisten murhaaja; tämä laupias kirkon poika teurasti heidät.

XI

Mutta he eivät rajoittaneet ymppäystään kristillisen uskonnon puuhun ainoastaan tähän. Eleusiksen mysteereissä viini edusti Bacchusta ja Cerestä – viini ja leipä eli vilja.¹ Ceres eli Demeter oli maapallon naisellinen *synnyttävä prinsippi*; isä Eetterin eli Zeuksen vaimo; ja Bacchus, Zeus-Jupiterin poika, oli hänen isänsä ilmenneenä: toisin sanoen, Ceres ja Bacchus olivat aine ja henki personoituina, Luonnon ja maapallon elävöittävät prinssiipit. Vihkivä hierofantti ojensi ennen mysteerien lopullista *paljastamista* leipää ja viiniä vertauskuvana kokelaalle, joka söi ja joi sen osoituksena, että henki oli herättävä eloon aineen, so. että hänen korkeamman minänsä jumalainen viisaus oli yhtyvä hänen sisäiseen Itseensä eli sieluun ja ottava sen haltuunsa sen kautta, mikä tulisi hänelle paljastetuksi.

Tämä tapa otettiin käyttöön kristillisessä kirkossa. Hierofantti, jota kutsuttiin ”Isäksi”, on nyt yhtynyt kokonaan – tietoa lukuun ottamatta – ”Isä”-pappiin, joka tänä päivänäkin jakelee samaa ehtoollista. Jeesus sanoo itseään viinipuuksi ja ”Isäänsä” viinitarhuriksi; ja hänen

---

¹ Bacchus on varmasti intialaista alkuperää. Pausanias puhuu hänestä ensimmäisenä, joka johti retkikunnan Intiaan, ja ensimmäisenä, joka rakensi sillan Eufratin yli. ”Köyttä, jota käytettiin yhdistämään molempia vastakkaisia rantoja, näytellään vielä tänä päivänä”, sama tekijä kirjoittaa, ”ja se on punottu viinipuunoksista ja murattiköynnöksistä.” (*Periegesis*, X, xxix, 4.) Arrianos ja Quintus Curtius selittivät allegoriant Bacchuksen syntymisestä Zeuksen reidestä siten, että hän oli syntynyt intialaisella Meru-vuorella (sanasta *meros*, reisi). Tiedämme, että Eratosthenes ja Strabon uskoivat imartelijoiden keksineen intialaisen Bacchuksen halutessaan vain miellyttää Aleksanteria, jonka uskottiin valloittaneen Intian, samoin kuin Bacchuksen oletetaan tehneen. Mutta toisaalta Cicero mainitsee tämän jumalan Thyonen ja Nisuksen poikana; ja Dionysos, Διονύσος, tarkoittaa Intian Dis-jumalaa Nysa-vuorelta. Bacchus kruunattuna muratilla eli *Kissos* on Krishna, koska yksi hänen nimistään on *Kissen*. Dionysos oli ennen kaikkea se jumala, jonka odotettiin vapauttavan *ihmissielut* lihallsista vankiloistaan – Hadeksesta ja inhimillisestä Tartaroksesta eräässä symbolisessa merkityksessään. Cicero kutsuu Orfeusta Bacchuksen pojaksi; ja erään perimätiedon mukaan Orfeus ei ainoastaan tule Intiasta (sillä häntä kutsutaan nimellä orfos, ὄρφνός, tumma, kellanruskeaihoinen), vaan häntä pidetään samana kuin Arjuna, Krishnan *chela* ja ottopoika. (Ks. *Five Years of Theosophy*, art. ”Was Writing Known Before Panini?”)

kehotuksensa viimeisellä ehtoollisella osoittaa hänen perusteellisen tietonsa leivän ja viinin symbolisesta merkityksestä sekä hänen samastuksensa antiikin kansojen *logosten* kanssa. ”Jokai-sella, joka syö minun lihaani ja juo minun vertani, on ikuinen elämä.” [Joh. 6:54.] ”Tämä on sietämätöntä puhetta”, hän lisää [*sama*, 6:60]. ”Ne sanat [*remata* eli salaiset ilmoitukset], jotka olen teille puhunut, ovat henki ja elämä.” [*sama*, 6:63.] Ne ovat sitä siksi, että ”henki elävöittää ne”. Nämä Jeesuksen *remata* ovat varmasti *Vihityn* salaisia ilmoituksia.

Mutta tämän jalon uskonnollisen riitin, yhtä vanhan kuin symbolisemi, ja sen myöhemmän, *transsubstantiaationa*¹ tunnetun, antropomorfisen tulkinnan välillä on pohjaton kirkollisen sofismin kuilu. Tuo huu-dahdus – ”Voi teitä, lainopettajat! Te *olette vieneet tiedon avaimen*” (ettekä edes nyt salli muiden tulla osallisiksi *gnosiksesta*) – kuinka paljon suuremmalla syyllä kuin silloin se päteekään nyt! Niin, ja tämä *gnosis*: ”Itse te ette ole menneet sisälle, ja niitäkin, jotka ovat halunneet mennä, te olette estäneet ” ja estätte yhä. [Luuk. 11:52.] Mutta ei ainoastaan nykyinen papisto ole ansainnut tätä moitetta. Myös vapaamuuraarit, mysteerien ”ylemmän temppelin rakentajien” jälkeläiset tai ainakin seuraajat, joiden tulisi tietää paremmin, väheksyvät ja halveksivat omien veljiensä joukossa jokaista, joka muistuttaa heitä heidän todellisesta alkuperästään. Useat etevät nykyajan oppineet ja kabbalistit, jotka ovat vapaamuurareita ja jotka voisimme mainita nimeltä, ovat saaneet osakseen pahempaa kuin kylmää kohtelua veljiensä taholta. Se on aina tuo sama vanha tarina. Jopa Ragon, aikansa oppinein kaikista vuosisatamme vapaamuurareista, valittaa sitä seuraavin sanoin:

Kaikki vanhat kertomukset todistavat, että muinaisaikoina vihkimykset toimitettiin vaikuttavin seremonioiden ja ne tulivat ikimuistettaviksi suurenmoisten totuuksien ja niistä saadun tiedon johdosta. Ja kuitenkin on olemassa *eräitä nykyisiä puolioppineita vapaamuurareita*, jotka kiirehtivät kohtelevaan petkuttajina kaikkia niitä, jotka ovat onnistuneet muistuttamaan heitä näistä vanhoista seremonioista ja selittämään niitä heille.²

---

¹ Katolinen oppi ehtoollisleivän ja -viinin muuttumisesta Kristuksen ruumiiksi ja vereksi pyhittämisen kautta. – Toim.

² *Cours philosophique et interprétatif des initiations anciennes et modernes*, s. 87 (Paris, 1841).

XII

Vanitas vanitatum! Ei mitään uutta auringon alla. *Neitsyt Marian litaniat* todistavat tämän mitä vilpittömimmin. Paavi Gregorius I aloittaa *Neitsyt Marian palvonnan* ja Kalkhenodian kirkolliskokous julistaa hänet jumalan äidiksi. Mutta *litanioiden* tekijällä ei ollut senkään vertaa älyä (vai pitäisikö sanoa ymmärrystä?), että olisi varustanut hänet muilla adjektiiveilla ja arvonimillä kuin pakanallisilla, kuten tulen heti osoittamaan. Tässä kuuluisassa litaniassa ei ole ainoatakaan symbolia, ei ainoatakaan metaforaa, joka ei olisi kuulunut lukuisille jumalattarille, joita kaikkia kutsuttiin kuningattariksi, neitsyiksi eli äideiksi; nämä kolme arvonimeä omistetaan nim. Isikselle, Rhealle, Kybelelle, Dianalle, Luciferille, Lucinalle, Lunalle, Tellukselle, *triformis* Latonalle, Proserpinalle, Hekatelelle, Junolle, Vestalle, Cerekselle, Leukothealle, Astartelle, *taivaalliselle* Venukselle ja Uranialle, *Alma Venukselle* jne.

Eikö kolminaisuuden (*esoteerisen* eli Isän, Äidin ja Pojan) alkupe räisen merkityksen ohella länsimaalainen *trimurti* (kolmet kasvot) merkitse vapaamuurarien pantheonissa: ”Aurinko, Kuu ja Kunnianarvoisa”? Varsin vähäinen muutos tosiaan germaanien ja pohjolan *Tulesta, Auringosta ja Kuusta*.

Ehkä tämän asian perinpohjainen tunteminen sai vapaamuurari J. M. Ragonin muodostamaan uskontunnustuksensa seuraavasti:

... Minulle on Poika sama kuin Horus, Osiriksen ja Isiksen Poika; hän on AURINKO, joka vapauttaa joka vuosi maailman hedelmättömyydestä ja ihmissuvun täydellisestä häviämisestä. [s. 326.]

Ja edelleen hän puhuu *Neitsyt Marian* erikoisista *litanioiden* temppeleistä, juhlista, messuista, kirkkojumalanpalveluksista, pyhiinvaellusmatkoista, oratorioista, jakobiineista, fransiskaaneista, vestaaleista, ihmeistä, esineistä, lokeroista, patsaista jne.

De Maleville, erittäin oppinut hepreakin kielen tutkija ja rabbiinisen kirjallisuuden kääntäjä huomauttaa, että juutalaiset antavat Kuulle

kaikki ne nimet, joita *litaniaissa* käytetään Neitsyt Marian ylistämiseksi. *Jeesuksen litaniaista* hän löytää kaikki ne atribuutit, jotka omistetaan Osirikselle, ikuiselle Auringolle, ja Horukselle, vuotuiselle Auringolle.

Ja hän todistaa sen.

Mater Christi on vanhojen vapaamuurarien vapahtajan eli *Auringon* äiti. *Hoi polloi* Egyptissä väitti, että lapsi, suuren keskustähden symboli, *Horus*, oli *Osirethin* ja *Osethin* poika, joiden sielut, heidän kuolemansa jälkeen, olivat *elävöittäneet Auringon* ja *Kuun*. *Isistä*, jota foinikialaiset sanovat Astarteksi ja jolla nimellä he palvoivat Kuuta, esitettiin sarvilla koristeltuna naisena, uuden kuun symbolina. *Astarte* kuvattiin syyspäiväntasauksen aikana puolisonsa (*Auringon*) tappion jälkeen taistelussa pimeyden ruhtinasta vastaan, ja tämän Hadekseen astumisen jälkeen suremassa miestänsä, joka samalla on hänen poikansa, kuten Isis suree puolisoaan, veljeään ja poikaansa (*Osiris-Horusta*). Astartella on kädessään ristinmuotoinen keppi, oikea risti, ja hän seisoo itkien uudella kuulla. Kristillistä Neitsyt Mariaa kuvataan usein samoin uudella kuulla seisovaksi ja tähtien ympäröimäksi itkemässä poikaansa, *juxta crucem lacrymosa dum pendebat filius* (ks. *Stabat Mater Dolorosa*). Eikö hän ole Isiksen ja Astarten perijätär? kirjoittaja kysyy.

Tosiaankin, ja tarvitsee vain toistaa roomalaiskatolisen kirkon *litanian* *Neitsyelle* huomatakseen toistavansa muinaisia loitsuja *Adonaialle* (*Venus*), *Adoniksen*, niin monen kansan aurinkojumalan, äidille; *Mylytalle* (assyrialainen *Venus*), luonnon jumalattarelle; *Alilatille*, jota arabit kuvasivat symbolisesti kuun molemmilla sarvilla; *Selenelle*, *Helionin*, kreikkalaisten aurinkojumalan, puolisolle ja sisarelle; tai *Magna Materille*, *Vas honestissime, purissime, castissime*, kaikkien olentojen yhteiselle äidille – koska HÄN ON LUONTOÄITI.

Todellakin *Maria* on Isis *Myrionymos*, äitijumalatar, jolla oli kymmentuhatta nimeä! Kuten Aurinko oli *Foibos* taivaalla, josta tuli *Apollo* maan päällä ja *Pluto* vielä alemmilla seuduilla (*auringonlaskun* jälkeen); niin kuu oli *Foibe* taivaalla, *Diana* maan päällä (*Gaea, Lato-na, Ceres*) ja tuli *Hekateksi* ja *Proserpinaksi* Hadeksessa. Eipä siis ole ihme, että Mariasta käytettiin nimeä *regina virginum*, ”neitsyeiden kuningatar”, ja *castissima* (sivein), koska jopa rukoukset, joilla aamuin ja

illoin kello kuudelta käännettiin hänen puoleensa, ovat jäljennöksiä niistä, joita ”pakanalliset” kansat *samoina tunteina* lauloivat *Foiben* ja *Hekaten* kunniaksi! Meille on sanottu, että ”Litaniassa Neitsyelle” säe *stella matutina*¹ on tarkka jäljennös pakanoiden litiasta *triformiselle*. Samassa kirkolliskokouksessa, jossa Nestorius kirottiin, Maria sai ensin kerran arvonimen ”Jumalan Äiti”, *mater dei*.

Seuraavassa kirjoituksessamme mainitsemme jotakin tuosta niin kuuluisasta *litaniasta Neitsyelle* ja osoitamme kokonaan sen alkuperän. Otamme todisteet samalla kun etenemme sekä klassisilta että aikamme kirjoittajilta ja täydennämme ne otteilla uskontojen *aikakirjoista* sellaisina kuin ne ovat säilyneet esoteerisessä opissa. Tahdomme kuitenkin vielä lisätä muutamia seikkoja ja antaa etymologisen selityksen kirkollisten rituaalien pyhimmistä nimityksistä.

XIII

Kiinnittäkäämme huomiomme hetkeksi ”ylemmän temppelin rakentajien” kokouksiin kristinuskon alkupäivinä. Ragon on selvästi osoittanut seuraavien nimitysten alkuperän:

a) Sana ”messu” tulee latinan kielen sanasta *messis* – ”sato”, josta nimi *messias*, ”hän, joka saa sadon kypsymään”, Kristus, Aurinko.

b) Sanalla ”loosi”, jota vapaamuurarit, vihittyjen laimeat seuraajat käyttävät, on juurensa sanassa *loga* (sanskritiksi *loka*), paikka ja *maailma*, ja kreikan kielessä *logos*, sana, keskustelu, osoittaen täydellisessä merkityksessään ”paikkaa, jossa keskustellaan määrätystä asioista”.

c) Näitä alkuperäisten vihittyjen vapaamuurarien logos-kokouksia alettiin kutsua nimellä *synaxis*, veljien kokoontumiset rukoilemista ja *caenan* (illallisen) viettämistä varten, jolloin käytettiin vain verettömiä tuotteita, hedelmiä ja viljaa. Pian näistä uhreista alettiin käyttää

---

¹ ”Aamutähti” eli *Lucifer*, sama nimi, jota Jeesus käyttää itsestään *Ilmestyskirjassa*, 22:16, ja josta siitä huolimatta tehdään *paholaisen nimi* niin pian kuin teosofinen aikakauskirja ottaa sen käyttöön.

nimitystä *hostiae* eli pyhitetyt, puhtaat *hostiat* vastakohtana epäpuhtaille uhreille (kuten sotavankien uhraamiselle, *hostes*, josta englanninkielinen *hostage*, ”panttivanki”). Koska uhrin koostuivat elonkorjuun hedelmistä, *messiksen* ensimmäisistä tuotteista, tästä johtui sana ”messu”. Vaikkei kukaan kirkkoisä mainitse, kuten eräät oppineet tahtoisivat, että sana *messu* johtuu heprean kielen sanasta *missah* (oblatum, ehtoollispöytä, uhri), voi toinen selitys olla yhtä hyvä kuin toinen. Perusteellista sanojen *missa* ja *mizda* tutkimista varten katsokaa Kingin *The Gnostics and their Remains*, s. 124 eteenpäin.

Kreikkalaiset korvasivat myös sanan *synaxis* sanalla *agyrmos*, ἄγυρμός, (ihmisjoukko, kokous). Sillä tarkoitettiin mysteereihin vihkimistä. Molemmat sanat – *synaxis* ja *agyrmos*¹ – joutuivat pois käytöstä kristittyjen keskuudessa ja vallitsevaksi sanaksi tuli *missa* eli messu. Halutessaan verhota sanan alkuperän useat teologit ovat tahtoneet johdattaa nimityksen messias (*Messiah*) latinalaisesta sanasta *missus* (lähettäjä, lähetetty). Mutta siinäkin tapauksessa se voidaan hyvin soveltaa Aurinkoon, *vuotuisen sanansaattajaan*, joka on lähetetty tuomaan maalle ja sen tuotteille valoa ja uutta elämää. Heprean sanaa Mesiah’ille, *mashiah* (voideltu, sanasta *mashah*, voidella), voidaan tuskin käyttää kirkollisessa merkityksessä tai sen samuutta puolustaa; eikä myöskään latinankielinen *missa* (messu) ole johdettavissa toisesta latinalaisesta sanasta *mittere*, *missum*, ”lähettää” tai ”lähettää pois”. Sillä ehtoollistoimitus – sen sydän ja sielu – perustuu *hostian* (uhrin) pyhittämiseen ja esille tuomiseen, ohuen lehtimäisen ehtoollisleivän edustuksessa ehtoollisessa Kristuksen ruumista, ja hieno jauho leipomista varten oli saatu suoraan sato- eli viljauhreista. Edelleen yksinkertaisia *messuja* olivat *caenat* (myöhäispäivällinen tai illallinen). Oltuaan tavallisia aterioita roomalaisten keskuudessa, joilla oli tapana pesun jälkeen *voidella* itseään öljyllä ja muuttaa toinen puku (*caenatorium*) päivälliseksi, ne

---

¹ Hesykhios antaa tämän nimen (*agyrmos*) vihkimyksen ensimmäiselle päivälle sadonjumalatar Cereksen mysteereissä ja viittaa myös siihen nimellä *synaxis*. Varhaiskristityt nimittivät messuaan – ennen kuin tämä sana oli otettu käyttöön – sekä mysteerinsä viettoa nimellä *synaxis*, jonka kokoonpanoon kuuluu *syn*, ”kanssa”, ja *ago*, ”johdan”, josta tulee kreikan *synaxis* eli kokous.

muuttuivat pyhiksi aterioiksi, muistoksi Kristuksen viimeisestä ehtoollisesta.

Apostolien aikana kristityt juutalaiset saapuivat *synaxis*-kokouksiinsa lukemaan evankeliumeja ja apostolien kirjeitä (epistolointa). Justianus (v. 150 jaa.) kertoo, että näitä juhlallisia kokouksia pidettiin sinä päivänä, jota sanotaan *Auringon* päiväksi (Sunday, sunnuntai, *dies magnus*) jolloin laulettiin virsiä, ”kastettiin puhdistetulla vedellä ja vietettiin pyhän *caenan* rakkausaterioita (*agapae*) leivän ja viinin kera”. Mitä tällä pakanallisten roomalaisten päivällisten sekamuotoisella yhdistelmällä, jonka kirkollisten dogmien keksijät ovat kohottaneet pyhäksi mysteeriksi, on tekemistä heprealaisen *Messiahin* kanssa, ”hänen joka astuu alas hornaan (eli Hadekseen) ja jonka nimi kreikaksi kirjoitettiin *Messias*? Nork on osoittanut, että Jeesusta ”ei koskaan voideltu ylimmäiseksi papiksi eikä kuninkaaksi”, ja siten hänen nimensä *Messiah* ei ole voinut johtua heprealaisesta vastineesta. Näin on sitäkin vähemmän, koska sana voidella eli ”hieroa öljyllä”, *homeerinen sanontatapa*, on *khris*, χρῖς, ja *khrio*, χρῖω, voidella ruumista öljyllä. (Katsokaa *Lucifer*, marras-jouluk. 1887 ja helmik. 1888, ”The Esoteric Character of the Gospels” [Evankeliumien esoteerinen luonne]).

Toinen korkea vapaamuurari, *The Source of Measures* -kirjan tekijä [J. Ralston Skinner], ratkaisee tämän vuosisatoja vallinneen sekavuuden muutamilla riveillä. Hän sanoo:

Asian laita on sellainen, että on ollut kaksi Messiaasta: *Toinen*, joka astui manalaan maailman pelastamiseksi;¹ tämä oli aurinko, jolta oli riistetty *kultaiset säteensä* ja *joka oli kruunattu mustilla* (tämän kuvatessa tappiota) kuin ohdakkeet. *Toinen* oli voittoisa *Messiah*, joka oli noussut *taivaankaaren korkeimpaan kohtaan* ja jota personoi *Juudaan heimon Leijona*. Molemmissa tapauksissa hän kantoi ristiä... [s. 256].

Ambarvales-juhlissa, jotka vietettiin Cereksen kunniaksi, arvaali (ylimmäisen papin apulainen) puettuna puhtaan valkoiseen ja asettaen

---

¹ Ikimuistoisista ajoista on jokainen vihitty ennen korkeinta vihkimyskoetta sekä muinaisena että nykyaikana lausunut nämä sakramentaaliset sanat “...Ja minä vannon antavani elämäni koko ihmiskunnan muodostavien veljeni pelastamiseksi ja vaikka kuolevani totuuden puolustamiseksi.”

hostialle (uhripaikalle) viljasta, vedestä ja viinistä leivotun kakun mais-toi *uhriviiniä* ja antoi sitä kaikille muille *maistettavaksi*. Sen jälkeen ylimmäinen pappi otti *uhrin*. Se kuvasi kolmea luontokuntaa – viljalei-pä (kasvikuntaa), uhripikari eli *kalkki* (kivikuntaa) ja hierofantin *pallium* (vaatekappale, joka muistutti kaitaliinan tapaista päällyysvaatetta), jonka toisen liepeen hän heitti viinipikarille ja joka oli tehty puhtaan valkeasta lampaannahasta (eläinkuntaa).

Nykyaikainen pappi toistaa liike liikkeeltä sen, mitä pakanallinen pappi teki. Hän nostaa ja tarjoaa leivän, joka on pyhitettävä, siunaa veden, joka on laitettava kalkkiin, kaataa siihen sitten viinin, suitsuttaa alttarin suitsutuksella jne. ja mennessään alttarin luo hän pesee sormensa sanoen: ”Tahdon pestä käteni VIATTOMIEN keskuudessa ja syleillä sinun alttariasi, oi Herra.” Hän tekee sen siksi, että muinainen *pakanallinen* pappi teki samoin sanoen: ”Pesen käteni (vihkivedellä) VIATTOMIEN (täysin vihittyjen veljien) keskuudessa ja syleilen alttariasi, oi suuri jumalatar” (Ceres). Ylimmäinen pappi kulki kolmasti uhrilahjoin katetun alttarin ympäri kantaen päänsä yläpuolella kalkkia, jota peitti hänen puhtaan valkoisen lampaannahkansa lieve...

Tämä vihittyjen vaate *pallium*, jota paavi käyttää, ”on muodoltaan kuin valkoisesta villasta tehty kaitaliina, johon on ommeltu purppuran värisiä ristejä”. Kreikkalaisessa kirkossa pappi peittää kalkin olkapään ylitse heitetyllä *palliumin* liepeellä.

Muinaisajan ylimmäinen pappi toisti jumalanpalveluksessa kolme kertaa: ”*O redemptor mundi*” Apollolle, ”Auringolle”; *mater Salvatoris*, Cerekselle, maalle; *Virgo paritura* neitsyt-jumalalle jne. ja lausui sitten seitsemän kolminkertaista muistelua (*commemoratio*). (Kuulkaa, oi vapaamuurarit!)

Muinoin niin kunnioitettu kolme on lukuna yhtä kunnioitettu nykyisin ja lausutaan messun aikana viisi kertaa. Meillä on siinä kolme *introibo*, kolme *Kyrie eleison*, kolme *mea culpa*, kolme *agnus dei* ja kolme *Dominicus Vobiscum* -sanaa. Tosi vapaamuurarisarja! Lisätäkäämme tähän vielä kolminkertainen *et cum spiritu tuo*, ja kristillinen messu antaa meille samat seitsemän kolminkertaista muistelua.

PAKANUUS, VAPAAMUURARIUS ja TEOLOGIA – sellainen on se historiallinen kolminaisuus, joka nyt hallitsee maailmaa *sub rosa*. Lopettaisimmeko vapaamuuraritervehdyksellä ja sanoisimme:

Oi, te loistavat Hiram Abifin palvelijat, Vihityt ja ”Lesken Pojat”! Pimeyden ja tietämättömyyden valtakunta on nopeasti hajoamassa, mutta on seutuja, joita oppineiden käsi ei vielä ole koskettanut ja jotka ovat yhtä mustia kuin Egyptin yö. *Fratres, sobrii estote et vigilate!*

* * *